

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Pedagogická fakulta

Katedra výtvarné výchovy

Meda Mládková a vybraní umělci: Návrh a realizace autorské knihy

Diplomová práce

Bc. Michaela Syrovátková

Olomouc 2021

vedoucí práce: doc. Mgr. Petra Šobáňová, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla všechny použité zdroje.

V Olomouci dne:

.....

podpis

Ráda bych tímto poděkovala rodině a všem blízkým za podporu a důvěru. Dále chci poděkovat vedoucí práce doc. Mgr. Petře Šobánkové, Ph.D., za cenné rady, ochotu a trpělivost při vedení mé diplomové práce. Děkuji taky akad. soch. Tomáši Chorému, ArtD. za odborné konzultace týkající se grafického designu. Děkuji společnosti PaperTime za spolupráci při tvorbě technického výkresu skládačky, která je součástí mé praktické práce.

Obsah

1. Úvod	6
1. TEORETICKÁ ČÁST	8
2.1. Meda Mládková	8
1.1.1 Faktografie.....	8
2.2. František Kupka	10
2.3. Umění 2. poloviny 20. století.....	12
2.3.1. Expressiv – umění do roku 1960	15
2.4. Sbírka Medy Mládkové v současnosti.....	17
2.5. Vybrané knižní tituly zprostředkující umění dětskému čtenáři.....	18
2.5.1. Zaměření na rekapitulaci či vybrané období dějin umění	18
Hysterie umění, Martina Scholleová	18
Hurá do galerie – průvodce světem výtvarného umění pro děti, Pavlína Pitrová	20
To bych zvládl taky – umění moderny v komiksech, Kovář Petr, Kovářová Marta, Magda Navrátilová Garguláková	21
How to be an art rebel, Ben Street.....	23
2.5.2. Zaměření na vybrané téma	24
Ahoj Socho, Michaela Matysková a Lucie Štůlová Vobořilová	24
Jak se dělá galerie, Ondřej Chrobák, Rostislav Koryčánek, Martin Vaněk	26
2.5.3. Zaměření na muzeum či galerii	28
Galerie moderního (č)umění, Patricie Kaválková a Helena Šestáková	28
Dlouhá noc muzejní myši, Radek Malý.....	29
2.5.4. Zaměření na umělce.....	31
Yayoi Kusama – Covered Everything in Dots and Wasn't Sorry, Fausto Gilberty	31
2. PRAKTICKÁ ČÁST	34
2.1 Úvod	34
2.2 Téma práce.....	35
2.3 Význam práce a možnosti využití	37
2.4 Postup práce	39
2.4.1 Vizuálně grafické zpracování	39
2.4.1.1 Formát, font, sazba knihy	40
2.4.2 Textová a obsahová část.....	42
2.4.2.1 Obsah knihy a její specifika.....	42
2.4.3 Příprava knihy k tisku a finální tisk	45

3. Popis aktivit a jejich průběžná reflexe	52
3.1 Úvod	52
3.1.1 František Kupka.....	53
3.1.2 Jiří Kolář.....	55
3.1.3 Zdeněk Sýkora a Karel Malich	57
3.1.4 Adriena Šimotová	58
3.1.5 Eva Kmentová	59
3.1.6 Karel Nepraš.....	60
3.1.7 Alena Kučerová	61
3.1.8 Magdalena Jetelová.....	62
3.2 Souhrn evaluace	64
4. Závěr.....	65
5. Seznam zdrojů a pramenů	66
6. Zdroje obrazové dokumentace	69
7. Anotace	72

1. Úvod

„Přežije-li kultura, přežije národ“.

Jan Mládek

Hlavním tématem mé práce je Meda Mládková a možnosti zprostředkování této osobnosti a jejího významu nejmladší generaci. V souladu se zaměřením svého studia jsem se rozhodla zvolit cestu originálního didaktického prostředku v podobě autorské knihy věnované Medě Mládkové a umělcům, na něž se zaměřovala jako sběratelka a mecenáška. Právě autorská kniha je také hlavním výstupem mé prakticky pojaté diplomové práce a tento text nabízí dokumentaci jejího vzniku a nezbytný pedagogický a uměleckohistorický kontext tématu. Samotná kniha se potom zaměřuje nejen na sběratelku umění Medu Mládkovou, ale i na vybrané umělce ze sbírek Musea Kampa. Hlavním cílem knihy je seznámit dětského čtenáře se samotným fenoménem sběratelství, dále s osobností Medy Mládkové a Museem Kampa a také s českým výtvarným uměním převážně 2. poloviny 20. století. Ráda bych, aby kniha dětem poskytla odpovědi při objevování umění a aby se stala impulsem pro praktické tvůrčí aktivity čtenářů. Primárně je určena dětem staršího školního věku, a to ve věku 11 – 15 let. Kniha je ale určena také pedagogickým pracovníkům, kteří z ní mohou čerpat informace a návrhy na tvůrčí aktivity uplatitelné v rámci hodin výtvarné výchovy. Mým záměrem tedy bylo přispět edukaci dětí v oblasti umění, a představit sběratelku Medu Mládkovou širší veřejnosti.

Výtvarná výchova je předmět, který učitelům nabízí mnoho možností v jejich pedagogických volbách. Ve svých vyučovacích jednotkách si mohou volit různé cíle, vybírají vhodné metody a strategie. Volnost mají samozřejmě také ve volbě výtvarné techniky. Právě s těmito předpoklady jsem pracovala při zpracování své autorské knihy. Také ona nabízí učitelům širokou a pestrou škálu tvůrčích nápadů jak žákům představit osobnosti výtvarného ze světa umění a jejich díla zábavným a aktivním způsobem. Při tvorbě knihy jsem uvažovala také o praktické stránce, a proto se v ní počítá také s možnostmi kopírování, a to jak obsahu z knihy samotné, tak pracovních listů, které jsou umístěny v kapse na zadní straně předsádky.

Jak už jsem zmínila, kniha je autorská, což znamená, že jsem ji celou vytvořila sama – ať již se jedná o obsah, nebo o její výtvarné a grafické řešení. Tento náročný úkol v sobě spojoval mnoho odlišných činností a výsledku samozřejmě předcházelo podrobné studium problematiky, rešerše, hledání a analýza různých obdobných počinů. Tyto nezbytné části také zachycuje vstupní text diplomové práce.

V jeho úvodu se přirozeně věnuji právě Medě Mládkové, eminentní osobnosti české umělecké scény a jejímu významu pro českou společnost a kulturu. Uvedu také přehlednou faktografii důležitých milníků jejího života. Ve spojení s Medou Mládkovou představím jednoho z nejvýznamnějších průkopníků abstraktního malířství spojeného s Medou Mládkovou – Františka Kupku. Dále se zaměřím také na další vybrané umělce z 2. poloviny 20. století z Československa, jejichž dílo je nedílnou součástí umělecké sbírky Medy Mládkové i významnou součástí jejího sběratelského příběhu.

Moje práce je didakticky zakotvena, proto se v textu zabývám také analýzou obdobných knižních počinů zaměřených na zprostředkování umění. Uvedu rozbor několika vybraných knih zprostředkujících umění dětskému čtenáři a předložím čtenářům rešerši tuzemské i zahraniční literatury s rozdělením podle povahy těchto titulů – na tituly se zaměřením na rekapitulaci a souhrn umění, na knihy s vybraným tématem z uměleckého světa, na literaturu se zaměřením na představení nějakého cílového muzea či galerie a nakonec na knihy se zaměřením na vybraného umělce.

V druhé části diplomové práce se zaměřím přímo na vlastní autorskou knihu a pokusím se popsat a dokumentovat její pojetí, obsah a proces vzniku. Zaměřím se na popis zpracování a výroby knihy, na její textovou i obrazovou podobu. V samotném závěru uvedu velice důležitou průběžnou reflexi, již jsem realizovala v průběhu vzniku autorské knihy a jež měla napomoci tomu, aby kniha byla nejen výtvarně zdařilá, ale také aby byla pro děti srozumitelná a vedla je k aktivnímu poznávání uměleckého světa Medy Mládkové.

1. TEORETICKÁ ČÁST

2.1. Meda Mládková

Meda Mládková (1919), rozená Marie Sokolová je *sběratelkou* a *mecenáškou* českého umění a *zakladatelkou Musea Kampa a Nadace Jana a Medy Mládkových*. Byla manželkou již zesnulého Jana Viktora Mládky, jehož jméno je součástí názvu nadace pro podporu a rozvoj výtvarného umění v České republice. Jejím druhým osudovým mužem byl český malíř a zakladatel abstraktního malířství, František Kupka. Z obrazů Františka Kupky Meda Mládková *vytvořila jednu z nejucelenějších soukromých sbírek na světě*.¹ Od roku 1967 jezdila Meda Mládková pravidelně do Československa podporovat umělce, kteří nemohli svobodně vystavovat. Tato zakoupená díla tvoří základ dnešního Musea Kampa. Mimo jiné část svoji hodnotné *umělecké sbírky věnovala městu Praha* výměnou za prostory Sovových mlýnů na devadesát devět let. Věnovanou část sbírky nadále spravuje Museum Kampa.²

1.1.1 Faktografie

Zásadní milníky života Medy Mládkové ve strukturované časové ose.

Meda Mládková

1919 /Narodila se 8. 9. v Zákupech v rodině Sokolových.

1936 /Dokončila rodinnou školu v Praze.

1938 /Získává diplom profesionální tanečnice.

1940 /Odchází tančit do litevské Klapědy.

1941 /Přesumuje se do Vídně, kde tančí v kabaretu Femina.

1945 /Vrací se do Prahy.

1946 /Odchází do Ženevy.

1948 /Odmitá se vrátit do Československa z důvodu nástupu komunistické totality.

1949 /Sňatek s belgickým šlechticem.

¹ RENNER, Jana. *První, statečné, jedinečné: Češky, které zvolily tu méně pohodlnou cestu*. Ilustrovala Silvie VONDŘEJCOVÁ. Praha: XYZ, 2019, str. 96–99

² MLÁDKOVÁ, Meda a Ondřej KUNDRA. *Meda Mládková - můj úžasný život*. Praha: Academia, 2019. Časová osa, str. 136.

- 1952** /Zakládá v Ženevě vlastní nakladatelství Edition Sokolova, které později přesouvá se svým odchodem po Paříže.
- 1955** /Seznamuje se s Janem Mládkem – budoucím mužem.
- 1956** /Seznamuje se s Františkem Kupkou.
- 1957** /František Kupka umírá.
- 1960** /Meda a Jan se stěhují do amerického Washingtonu, kde uzavírají manželství.
- 1967** /Po devatenácti letech v exilu se poprvé vrací do Československa. Hlavním důvodem je zájem o nonkonformní umělce, které chce proslavit v zahraničí.
- 1975** /Podílí se na výstavě Františka Kupky v newyorském Guggenheimově muzeu.
- 1987–1988** /Meda se podílí na výstavě *Expressiv*, která představuje nonkonformní československé umělce.
- 1989** /Jan Mládek umírá a Meda se vrací zpět do Prahy.
- 1999** /Pro převoz své sbírky shání objekt pro galerii – získává Sovovy mlýny.
- 2001** /Neoficiálně otevírá muzeum moderního umění v Sovových mlýnech.
- 2002** /Sovovy mlýny jsou vytopeny.
- 2003** /Sovovy mlýny prošly rekonstrukcí a naplno se otevírají veřejnosti.³

³ MLÁDKOVÁ, Meda a Ondřej KUNDRA. *Meda Mládková - můj úžasný život*. Praha: Academia, 2019, str. 172–173.

2.2. František Kupka

„Myslím, že není zapotřebí kopírovat stromy, když cestou na výstavu je vidí lidé lépe ve skutečnosti. Maluji, ano, ale jen pojetí, chceš-li syntezu, akordy a podobně.“⁴

František Kupka

František Kupka (1871–1957), hrdý vlastenec a především průkopník abstraktního malířství. Kupkovo dílo se do své finální podoby dotvářelo skrze různé podoby. Od prvopočátečního popisného realismu přes vlivy ostatních malířských tendencí, jako například secese, až ke konečné fázi – abstrakci. Podněty z nichž vycházel, byly rozličné, především to byl podnět mysticismu a spiritismu, dále také studium okultních věd a vesmíru. Podobně jako Piet Mondrian, tvořil se zvukovým podtextem – chtěl, aby jeho barevné tóny a tvary na obrazech měly stejné uspořádání a řazení jako hudební skladby. Jeho tvorba byla na svoji dobu tak radikální, že se mu nedařilo uspět a to ani poté, co se odstěhoval a žil ve Francii. Největší kritiku sklidil po podzimním salonu, kde vystavil díla s názvy *Amorfa*, *Dvoubarevná fuga* a *Amorfa, Teplá chromatika*. Díla se zdála málo srozumitelná. Na oficiální uznání si Kupka musel počkat až do padesátých let, kdy se **jeho díla stala pomocí Medy Mládkové součástí dějin umění**.⁵

Meda Mládková byla fascinovaná obrazem *Kabaretní tanečnice, 1900*, který jí daroval známý manžel Jana Mládka. Meda tak poprvé navštívila ateliér malíře Františka Kupku v Puteaux v roce 1956, který jí zasvětil do světa umění. Z Kupkových obrazů slyšela Dvořákovy Slovánské tance, a to především u abstraktní malby *Čáry, plochy, prostor (1911–1912)*. I když neměla komplexní znalosti z teorie dějin umění, dokázala od samotného počátku rozuzlit důležitost Kupkovy tvorby. Od této chvíle započala se sbíráním Kupkovy tvorby.

Na smrtelné posteli Meda Mládková Františkovi Kupkovi řekla, že bude mít výstavu, kde ho budou všichni obdivovat. ⁶V tu chvíli milosrdně lhala, ale vše se

⁴ Tamtéž, str. 66.

⁵ MLÁDKOVÁ, Meda a Ondřej KUNDRA. *Meda Mládková - můj úžasný život*. Praha: Academia, 2019, str. 68.

⁶ Tamtéž, str. 58.

zanedlouho uskutečnilo. První významná retrospektivní výstava Kupkovy tvorby se konala v newyorském Guggenheimově muzeu v roce 1975. Důležitým milníkem se stal i dar obrazu *Organizace grafických motivů II. (1912–1913)* ze sbírky Medy Mládkové Národní galerii ve Washingtonu, kde tato malba získala význačné místo vedle Pabla Picassa.⁷

„Slíbila jsem mu, že to dokážu. A ten slib mě navždy zavázal.“⁸ Meda Mládková

Obr. č. 1. Meda Mládková s obrazem Františka Kupky

⁷LIŠKA, Pavel a Robin R. MUDRY. *Meda: ambasadorka umění*. Praha: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2019, str. 38.

⁸MLÁDKOVÁ, Meda a Ondřej KUNDRA. *Meda Mládková - můj úžasný život*. Praha: Academia, 2019, str. 68.

2.3. Umění 2. poloviny 20. století

Jako veškeré umění je i to české bezpochyby velkým počinem a živoucím dokladem své doby a prostředí. Mluvíme-li o umění 2. poloviny 20. století, tak československá kultura měla po roce 1945 pouze tři roky na svobodnou obnovu. V roce 1948 byl nastolen despotický socialistický realismus, jehož podmínky byly československým umělcům zcela cizí.⁹

Socialistický realismus byl pouhým nástrojem politické propagandy a po velmi dlouhou dobu to bylo jediné umění, které bylo tolerováno – tzv. oficiální. Během tohoto období nekonformní umění ustoupilo do ilegality. Výstavy těchto autorů byly zakazovány a kontakty se západním světem umění zakázány. Přesto všechno v každém českém umělci je jakási dávka empatie a sociální zodpovědnosti. Během jejich života a tvorby byla jejich zem poražena, okupována, ponížena změnou režimů a společenských kultur. Čeští umělci se povětšinou neřídí jakýmsi teoretickým či praktickým programem, plánem. Každý svým vlastním způsobem uvažuje nad základními otázkami lidského bytí, lidské existence. Každé dílo je originálním vlastním životopisem daného umělce, v němž promlouvá o svém životě – o svých radostech, strastech, smutku, ponížení či naději. V tomto se umělecká tvorba českých umělců liší od té zahraniční. Čeští umělci navazují na koncepci Kupky, Kandinského či Mondriana – chtějí, aby jejich umění existovalo samo pro sebe. Pro sebe myšleno výrazově, nikoliv tak, že by nechtěli mít kontakt s divákem, naopak. Umělci za oponou toužili po kontaktu s diváky a hledali místa, kde by mohli postavit své umění a představit ho veřejnosti. Takové místa našli ve veřejném prostoru – lesích, dvorech, polích či domech odsouzených k demolici.¹⁰

V roce 1968 se Meda Mládková vrátila po devatenácti letech zpět do rodné Prahy už jako vystudovaná ekonomka a kunsthistorička, aby zjistila, co může v oboru umění udělat pro svoji rodnou vlast. Domluvila českým umělcům vystavování v zahraničí pomocí odkoupení jejich děl do vlastní sbírky, to vše nechtěně sledovala státní bezpečnost, ale vše probíhalo oficiální cestou přes organizaci Art Centrum. Tak se

⁹MLÁDKOVÁ, Meda a Ondřej KUNDRA. *Meda Mládková - můj úžasný život*. Praha: Academia, 2019, str. 156.

¹⁰MLÁDKOVÁ, Meda a Ondřej KUNDRA. *Meda Mládková - můj úžasný život*. Praha: Academia, 2019, str. 161–163.

stala majitelkou prvních Kolářových koláží, kreseb a soch Karla Nebraše, Zdeňka Sýkory, Aleny Kučerové a dalších.¹¹

Obr. č. 2. Meda Mládková se svým psem obklopena uměleckými díly od Františka Kupky, Karla Nebraše, Jiřího Koláře, duben 1972

Když začala Meda Mládková přivážet umělce, umělkyně a jejich umělecká díla z Československa do USA, povedlo se jí upořádat první samotnou výstavu Jiřímu Kolářovi v New Yorku v Galerii Williard.¹²

*„[...]nezapomenutelná nejen proto, že se Kolář ukázal jako nadaný kolážista, ale také proto, že komunistické země prostě nedávají možnost soudobým umělcům s byt' sebestatnější špetkou originality k jakémukoliv rozvoji.“¹³ Výňatek z článku časopisu Time Medu Mládkovou značně inspiroval k tomu, aby zviditelnila dílo československých umělců v zahraničí a aby se stalo uznávaným. Vyvrcholením byla výstava *Expressiv* ve Vídni a Washingtonu.¹⁴*

¹¹ MLÁDKOVÁ, Meda. *Sbirky Musea Kampa: The Museum Kampa collection*. [Praha]: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2009, str. 24–26.

¹² LIŠKA, Pavel a Robin R. MUDRY. *Meda: ambasadorka umění*. Praha: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2019, str. 97.

¹³ Tamtéž, str. 97.

¹⁴ LIŠKA, Pavel a Robin R. MUDRY. *Meda: ambasadorka umění*. Praha: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2019, str. 105.

Na počátku osmdesátých let Meda Mládková soustředila své úsilí na spolupráci s menšími galeriemi, pro které připravila výstavu s názvem *Eleven Contemporary Artists from Prague (Jedenáct současných pražských umělců)*. Na výstavě byli zastoupeni umělci Jiří Kolář, Stanislav Kolíbal, Aleš Veselý, Milan Grygar, Eva Kmentová, Karel Nepraš, Karel Malich, Alena Kučerová, Ladislav Novák, Adriena Šimotová a Vladimír Janoušek. Výstava putovala po univerzitních galeriích Grey Art v New Yorku a poté v michiganském Ann Arboru. Expozice prezentovala umělce v jejich boji za svobodu. Mezi všemi výstavami, které kdy Meda Mládková připravila, mělo *Jedenáct současných pražských umělců* největší ohlas a odezvu a to jak v USA, tak Československu.

Autorem následující výstavy byla Meda Mládková společně s Anne a Jacques Baruchovými z Chicaga. Tento manželský pár také sbíral umění a taktéž v zaměření na středoevropské umění. Velkým rozdílem sběratelství Mládkových bylo silné vlastenecké pouto, které Baruchovi postrádali. Dalším rozdílem bylo i celkové zaměření na umění. Baruchovi byli spíše pragmatičtí galeristé a soustředili svůj zájem na grafiku a vlastněnou galerii. V roce 1982 se uskutečnila kombinace tří výstav o umění Československa. Dvě části ze tří uskutečnila Meda a Baruchovi. Zastřešující názvem výstavy byl *The Continuity of Czech Creativity (Kontinuita české tvořivosti)*. Konkrétní název první části byl *Contemporary Czechoslovakian Printmakers, from the Collection of the Jacques Baruch Gallery, Chicago, Illinois (Současní českoslovenští grafici ze sbírek Jacques Baruch Gallery v Chicagu, Illinois)*. Druhá část, organizovaná Medou Mládkovou, *Original Works on Paper and Glass Sculptures by Ten Contemporary Artists from Czechoslovakia (Originální práce na papíře a skleněné sochy deseti současných umělců Československa)*. Obě zmiňované části se uskutečnily ve washingtonském Meridian House. Dle uměleckých kritiků a kritiček byla upřednostněna Medy instalace mnohem více, protože byla odvážnější a přesvědčivější, a to vzhledem ke kombinaci dvou odlišných médií. Vystavila v jednom konceptu grafiku a práce se sklem, což pro dobu bylo nápadité a velmi novátorské.¹⁵

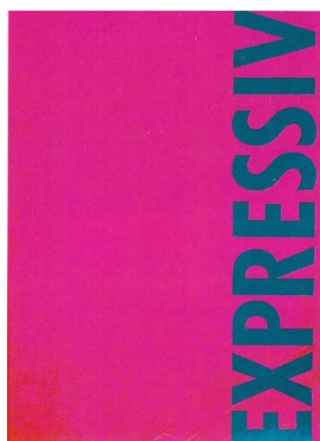
Když Meda v roce 1984 dostala zákaz vstupu do vlasti, její zájem se zaměřil na prezentaci jiného uměleckého média. Sklo, které patří k užitému umění, nebylo pro československou státní bezpečnost tolik „podezřelé“, jako ostatní umělecká díla. V roce

¹⁵ LIŠKA, Pavel a Robin R. MUDRY. *Meda: ambasadorka umění*. Praha: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2019, str. 105.

1983 zorganizovala nejvýznamnější výstavu současného sklářského umění v Americe. Výstava nesla název *Czechoslovakian Glass: Seven Masters (Československé sklo: sedm mistrů)*.¹⁶

2.3.1. Expressiv – umění do roku 1960

*Existuje v umění něco, co spojuje střeoevropské země za železnou oponou?*¹⁷

Obr. č. 3. Obálka katalogu k výstavě *Expressiv*

Jak už bylo zmiňováno, jednou z nejvýznamnějších výstav neznámého střeoevropského umění se stala výstava *Expressiv – Střeoevropské umění od roku 1960*. Výstava byla přestavena v Muzeu moderního umění ve Vídni. Následně byla také představena americkému publiku v Hirdhorn Museum and Sculpture Garden ve Washingtonu. Trvala od listopadu 1987 do dubna 1988. Kurátory výstavy byla Meda Mládková a Dieter Ronte. Celková příprava výstavy jim trvala pět dlouhých let. Vzhledem k již zmiňované tehdejší politické situaci bylo štěstí, že vůbec mohla být zrealizována.

„Kdyby kurátoři chtěli této výstavě dát politický, patetický název, zněl by Svoboda.

Cesta k ní vede ve střední Evropě skrze umění.“¹⁸ Meda Mládková

Zastoupení výstavy nebylo jen Československými tvůrci jako je například Magdalena Jetelová, Karel Malich, Jiří Načeradský, Karel Nepraš, Ladislav Novák,

¹⁶ LIŠKA, Pavel a Robin R. MUDRY. *Meda: ambasadorka umění*. Praha: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2019, str. 101.

¹⁷ Tamtéž, str. 113.

¹⁸ MLÁDKOVÁ, Meda. *Sbírký Musea Kampa: The Museum Kampa collection*. [Praha]: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2009, str. 84.

Adriena Šimotová a Aleš Veselý, nýbrž i umělci z Polska, Rakouska, Maďarska a Jugoslávie.¹⁹

Umění střední Evropy mohlo být také hned po vystavení bez váhání označeno jako postmoderní. Neslouží k obveselení nebo výzdobě, není nástrojem idealizace ani heroizace²⁰. Je patrné, že umění umělců ve střední Evropě není pomyslným útekem od reality ale naopak **vyobrazení tvrdé skutečnosti**. Tomuto tématu se nevyhnuli žádní umělci a většina z nich vycházela z velmi osobních zkušeností.²¹

Kromě již zmiňovaného tématu se tito umělci vymanili i způsobem realizace výtvarné tvorby. Jelikož byla doba nepříznivá i po finanční stránce, často umělci museli tvořit z materiálů, které nebyly určeny předně k výtvarnému zpracování. Takovým příkladem je například Karel Nepraš a jeho sochy z drátů, trubek a dalšího nalezeného materiálů. Dalším příkladem je například Alena Kučerová, která díky „levnější“ matici zkusila plech perforovat a tím našla svoje osudové zpracování.

„Nepříznivé časy nemusí být nepříznivé i pro umění. Možná je to důvod, proč se tady zcela najednou vynořila hodnotná varianta moderního umění... Někteří umělci, především z nejmladší generace, využívají překážky, které se jim staví na odpor, jako pobídku k činnosti.“²² Meda Mládková

¹⁹ MLÁDKOVÁ, Meda a Ondřej KUNDRA. *Meda Mládková - můj úžasný život*. Praha: Academia, 2019, str. 114.

²⁰ *Uznávání osob, u kterých byly prokázány hrdinské činy nebo se u nich hrdinské chování očekává.*

²¹ MLÁDKOVÁ, Meda. *Sbírky Musea Kampa: The Museum Kampa collection*. [Praha]: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2009, str. 83–84.

²² Tamtéž, str. 84.

2.4. Sbírka Medy Mládkové v současnosti

Museum Kampa – tedy sbírka Medy Mládkové pod záštitou Nadace Jana a Medy Mládkových se i v současnosti *soustředí nadále na období 20. století s občasnými přesahy k 19. a 21. století*. Jak už bylo zmiňováno, část sbírky Meda Mládková věnovala hlavnímu městu Praze s tím, že Museum Kampa má tento soubor i nadále ve své správě. Další část sbírky tvoří vlastní sbírka Musea Kampa (*Nadace Jana a Medy Mládkových*).

Ve sbírce Medy Mládkové jsou k vidění například díla od Václava Boštíka, Vladimíra Boudníka, Václava Cieglera, Kurta Gebauera, Magdaleny Jetelové, Evy Kmentové, Jiřího Koláře, Stanislava Kolíbala, Aleny Kučerové, Mikuláše Medka, Karla Nepraše, Theodora Pištěka, Naděždy Plíškové, Jiřího Sopka, Zdeňka Sýkory, Adrieny Šimotové, Olbrama Zoubka a mnoho dalších. Mimo sbírku obrazů objektů, kreseb, grafických listů a soch z 20. století, Museum Kampa vlastní tři kolekce. Zmiňovanou sbírku děl Františka Kupky, dále významné díla Otty Gutfreunda a posledním je soubor tvorby Jiřího Koláře.

Museum Kampa je i nadále bezprostředně zaměřeno na dobu, která umělce svazovala a ponižovala, kdy nemohli svobodně tvořit ani vystavovat. Současná sbírka nejen, že obsahuje díla, která si Meda Mládková vozila do zahraničí a pak je přivezla zpět, nýbrž i nové akvizice, které se zaměřují na totožné téma jako před x lety. Kupříkladu se podařilo Museu Kampa získat za podpory Ministerstva kultury dílo od českého výtvarníka poválečné generace **Bedřicha Dlouhého – Akademický malíř B. D. vzpomíná (Autoportrét IV), 2019.**²³

Dalším příkladem stejného tématu v tvorbě je aktuální *dvou-výstava Petera Oriěška a Kryštofa Hoška*. Peter Oriěšek patřil k významným sochařům 60. let 20. století a spoluurčoval podobu figurace v Československu a České republice. Jeho sochy jsou bytostmi z reálného světa, které jsou symbolem krutosti, násilí, vášně i lásky. Kryštof Hošek ve svých dílech také pracuje s akcentem k současné politické situaci či společenskému dění. Jeho sochy diváka nutí přemýšlet nad symboly a jejich významy, které v sobě skrývají.

²³ *Museum Kampa* [online]. [cit. 2021-5-22]. Dostupné z: <https://www.museumkampa.cz/>

2.5. Vybrané knižní tituly zprostředkující umění dětskému čtenáři

Dětské knihy o umění nemusí nezaujmout pouze jen svoji cílovou skupinu, ale rád si jimi prolistuje i laický dospělý, nadšený senior či pedagog se zaměřením na výtvarné obory. Je určitě ale velice důležité spíše žádat, aby obsah, který je určený dětskému čtenáři byl opravdu jim zcela pochopitelný a funkční, aby zmiňovanému obsahu malý čtenář porozuměl a uměl na něj reagovat sám i bez podpory další doprovodné osoby. Kromě porozumění by kniha měla malého čtenáře především zaujmout a bavit.

Při seznamování s vybranými tituly jsem byla mile překvapena, jaké bohaté zastoupení kvalitní dětské četby se zaměřením na rozvoj umění v české literatuře máme. V kapitole uvádím tuzemské i zahraniční tituly seznamující s uměním dětského čtenáře. Jednotlivé tituly se od sebe liší především výtvarným zpracováním a celkovou grafickou podobou, rozdíly jsou však patrné i v textovém podání. Vybranou literaturu jsem rozřadila do jednotlivých kategorií, podle tématu zpracování. Některé knihy jsou jakýmsi přehledem dějin umění, určitého období apod. Vedle toho, jsou knihy, které se zaměřují na určité téma, či cílovou galerii anebo vybraného umělce.

Ve většině uvedených příkladů vybrané literatury, se autor knihy vždy snaží komunikovat osobitým způsobem se čtenářem. Také je vybízen a zaktivizován k nějaké tvůrčí činnosti či kreativnímu myšlení. To přispívá k lepšímu zapamatování a většímu obohacení nejen teoretických znalostí čtenáře.

2.5.1. Zaměření na rekapitulaci či vybrané období dějin umění

Hysterie umění, Martina Scholleová

Autorka *Martina Scholleová* je absolventka pedagogiky a Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara v Plzni. *Hysterie umění* je její první autorská kniha a vznikla především díky hromadnému financování platformy *Hithit*.²⁴

²⁴ *Martina Scholleová: KOSMAS* [online]. 2021 [cit. 2021-5-23]. Dostupné z: <https://www.kosmas.cz/autor/72956/martina-scholleova/>

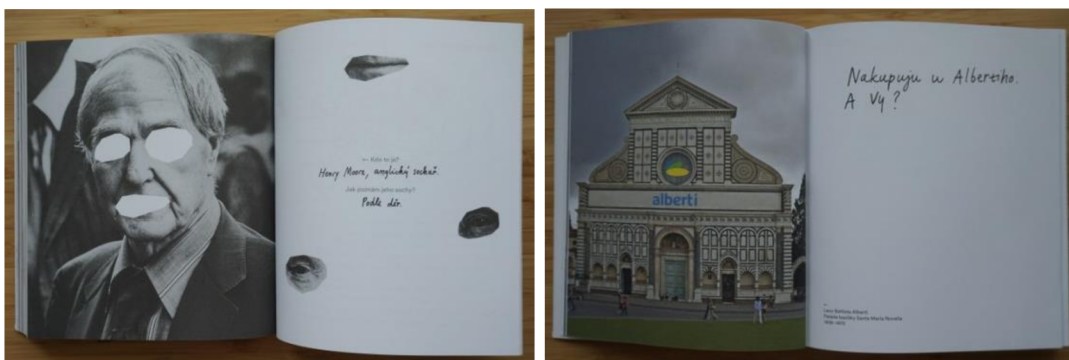
Hysterie umění, 2019 je formátu 16,5 × 18,9 a představuje se na 264 stranách. Kniha, je vytvořená jako vtipná rekapitulace a osvěžení si dějin umění a to českých i světových umělců velmi originální vizuální podobou. Cílovou skupinou jsou děti, studenti i pedagogové uměleckých oborů. Je určena i tomu, kdo s dějinami umění prozatím seznámen nebyl.

Kniha je vizuálně vytvořena z reprodukcí uměleckých děl, která jsou řazena převážně chronologicky od nejstarších – z pravěku, po nejnovější – současné umění. Publikaci lze využít i jako velmi významnou pomůckou v hodinách výtvarné výchovy. Je vytvořena originálním mladistvým jazykem a především tak, že edukační obsah žáky nejen zaujme, ale především jím zůstane v paměti jeho humorná podoba. Autorka v knize graficky pracuje s dvojstránkami, které na sebe navazují nebo se vzájemně doplňují. Jak už jsem psala, kniha je psaná „mladým“ originálním jazykem a to podpořil i výběr fontu písma, kterým je kniha vybavena. Nalezneme v ní vybraná umělecká díla, která jsou doplněna o přesně vystihující jednoduché ilustrace samotné autorky vytvářející velmi funkční celek. Hned při vstupu do nitra knihy je představen informační návod k použití a jak s knihou pracovat. *Hysterie umění* je ideální pro pobavení, zopakování látky i popularizaci umění nejen dětem. Kurt Gebauer o knize prohlásil, že je kniha *hravý probouzeč hledačů jmen a pojmů a určitě pobaví a potěší školní děti i znalce umění.*²⁵

Obr. č. 4. Titulní strana knihy **Obr. č. 5.** Vybraná strana z knihy *Hysterie umění, 2019*

²⁵ Zadní strana obalu knihy *Hysterie umění, 2019*

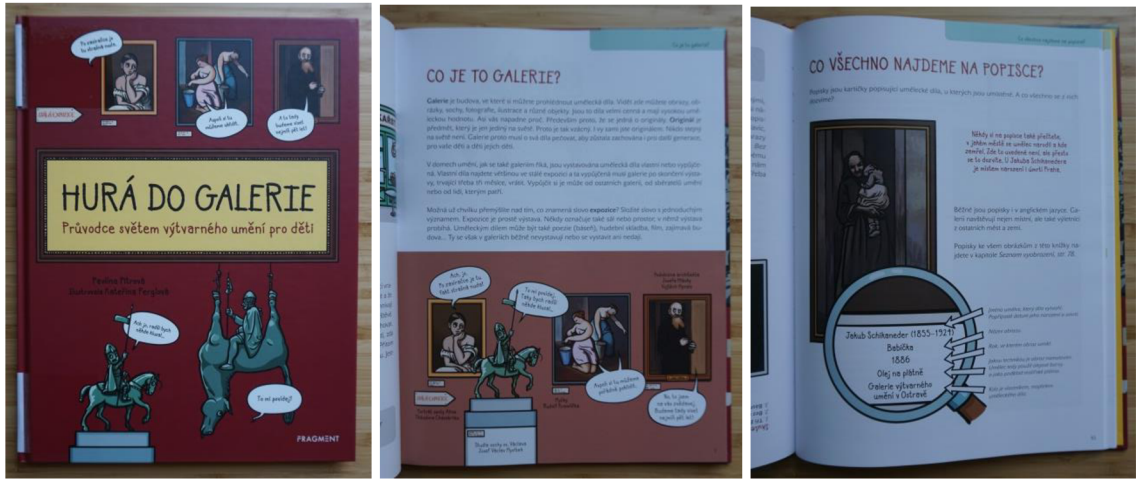
Obr. č. 6., 7. Vybrané stránky z knihy *Hysterie umění, 2019*

Hurá do galerie – průvodce světem výtvarného umění pro děti, Pavlína Pitrová

Hurá do galerie, 2019 je průvodcem světa výtvarného umění a především také galerie. Kniha má formát 20 × 26 cm a má celkem 80 stran. Cílovou skupinou knihy je dětský čtenář. K textové části je vytvořen obrazový doprovod formou komiksů a výstižných ilustrací od *Kateřiny Perglové*.

Kniha, jak už vyplívá z názvu, čtenáře seznamuje s galerií i výtvarným uměním. Nejprve je v knize vysvětleno co vůbec galerie je, co v ní nalezneme, kdo do ní chodí a proč, kdo v ní pracuje. Dále jsou mimo jiné představeny témata, které čtenáře obeznámí s obrazy, barvami, technikami, výtvarnými náměty i samotnými umělci. Další pomyslnou kapitolou je přehled uměleckých slohů od románského slohu až po abstraktní umění. Vše je stručně a systematicky vysvětleno tak, aby to pochopil čtenář cílové skupiny. Pro ještě větší pochopení v knize nalezneme časovou osu. Jako bonus navíc je v knize mapa galerií a to jak v České republice, tak v Evropě. Celý obsah knihy je doprovázen reprodukcemi uměleckých děl, všechny informace o nich lze najít v seznamu vyobrazení na konci knihy. Publikace je také vytvořena jako nápadník výtvarných činností. U jednotlivých uměleckých slohů či směrů jsou uvedeny návrhy na aktivity – tvořivé i myšlenkové, které čtenáře seznámí více s uměním. Kupříkladu je čtenář vyzván, aby si namaloval obraz na poslech hudby, jako malíři abstraktního umění.

Autorka knihy *Pavlína Pitrová* vydala k roku 2021 další knihu podobného charakteru, nyní se zaměřením na muzea – co muzeum je a co tam návštěvník může vidět apod.

Obr. č. 8., 9., 10. Titulní strana a vybrané stránky z knihy Hurá do galerie, 2019

Obr. č. 11. Dvoustrana z knihy na téma Románské umění, Hurá do galerie, 2019

Obr. č. 12. Dvoustrana z knihy – Mapa galerií v České republice, Hurá do galerie, 2019

To bych zvládl taky – umění moderny v komiksech, Kovář Petr, Kovářová Marta, Magda Navrátilová Garguláková

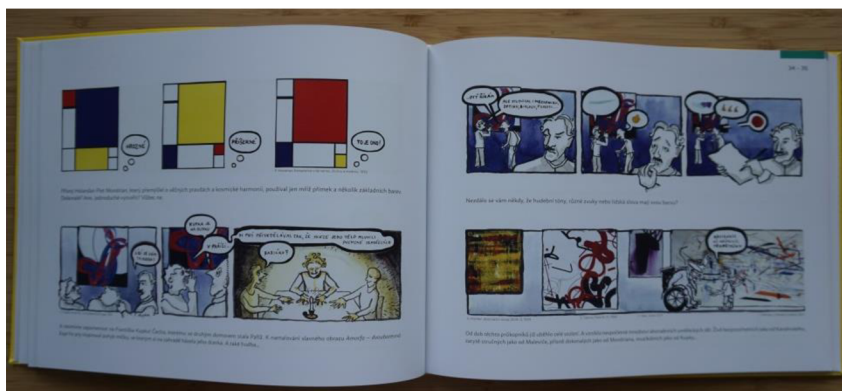
To bych zvládl taky – umění moderny v komiksech, 2017 je publikace určená především žákům druhého stupně základních škol, ale také i širší veřejnosti. Vydavatelem publikace se stala Masarykova univerzita v Brně, jejichž zaměstnanci

přišli s nápadem tuto knihu vytvořit. Jak už obálka i název napovídají, kniha zprostředkovává čtenářům srozumitelnou a poutavou formou základní informace o umění moderny.

V knize nejprve čtenář nalezne krátký úvod seznamující s pojmem *moderna*. V obsahu je uvedena i funkční stručná časová osa, kde si čtenář může ujistit dataci vybraného směru. V obsahu je především představeno třináct poutavých komiksových příběhů. Každý příběh je věnován chronologicky za sebou jdoucím uměleckým směrům. Příběh nese vždy i charakteristický název, který vysvětluje myšlenku daného směru, například *Vzpouřa dojmařů – Impresionismus*, *Přidej orchidej – Secese*. Publikace představuje nejen samotné umělecké směry ale také s nimi spojené významné umělce a umělecké pojmy. V knize je zastoupeno mnoho představitelů umělecké scény, mezi které patří kupříkladu Vincent Van Gogh, Andy Warhol a Joseph Beyus a mnoho dalších.

Obr. č. 13. Titulní strana knihy – *To bych zvládl taky*, 2017

Obr. č. 14. Vybraná dvoustrana z knihy o abstraktním umění, *To bych zvládl taky*, 2017

How to be an art rebel, Ben Street

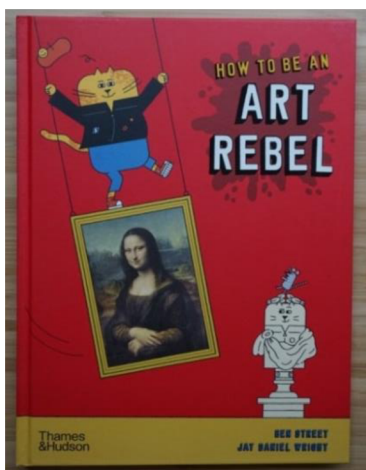
Nakladatelem knihy je Londýnská společnost *Thames and Hudson*, která se zaměřuje na vznik nových knih o umění, architektuře, designu a vizuální kultuře. Autorem knihy je *Ben Street* a ilustroval ji britský ilustrátor *Daniel Wright*. Publikace je o rozměru 26 × 19,5 cm a má rozsah 80 stran.

How to be an art rebel, 2021 má jistou podobnost s předchozím titulem především takovou, že i tato publikace uvádí souhrn umění zábavným až komiksovým způsobem. Kocour *Leo – Art rebel*, provádí čtenáře různými kapitolami knihy, na které je rozdělena. Jedná se o kapitoly *Portréty, Surrealismus, Středověkých sochy, Zátíší, Nahé umění, Abstraktní umění* a *Soudobé umění*. V knize je uveden slovníček pojmů i seznam použitých reprodukcí. Hned v úvodu první kapitoly – *Portréty*, se čtenář dozvídá spojitosti mezi portrétováním v historických uměleckých slozích a portrétováním v současné době – dělám si selfie. Je uvedena podobnost především ve zkrášlování – používání fotografických filtrů a úpravou vzhledu od samotného malíře, který portréty maloval. K tomuto porovnání jsou uvedeny příklady a ukázky uměleckých reprodukcí.

Mimo vazby na současný život je kniha obohacena o tvořivé výzvy – postupy, které čtenáře nabádají k tvoření i porozumění umění. Například u kapitoly *Surrealismus* je pro čtenáře připraveno hned několik návodů k tvorbě. Jedním z nich je výzva k zakreslení svého snu hned po tom, co se člověk probudí. Dále kreslení se zavřenými očmi apod. Stejně výzvy jsou uvedeny i v samotném úvodu knihy, například „*Rozhodujte se sami a nedovoďte dospělým, aby vám říkali, co máte dělat. Dívejte se na umění z jiného úhlu pohledu – pokud budete muset, postavte se na hlavu. Vždy se bavte a buďte jiný!*“²⁶ Děti si za pomoci výzev v jednotlivých kapitolách mohou vyzkoušet jednotlivé úkoly spojenými s uměním.

Na vybraných uvedených reprodukcích jsou představena umělecká díla světového významu. Představuje nejen nejvýznamnější osobnosti umění a umělecká díla zařazena k jednotlivým směrům, ke kterým se řadí, ale zejména na jejich dílech názorně dětskému čtenáři ukazují příklady z daného námětu. Tím se čtenář seznamuje s uměleckým dílem a učí se ho číst.

²⁶ STREET, Ben. *How to be an art rebel*. United Kingdom, 2021, str. 5.

Obr. č. 15. Titulní strana knihy – How to be an art rebel, 2021

Obr. č. 16. Vybraná dvoustrana knihy na téma Portréty a selfie, kde je porovnáváno reálných věci na malbě auto-portrétu – How to be an art rebel, 2021

Obr. č. 17. Vybraná dvoustrana knihy na téma Surrealismus, kde je vytvořen několika body návod činností pro tvoření tímto směrem – How to be an art rebel, 2021

2.5.2. Zaměření na vybrané téma

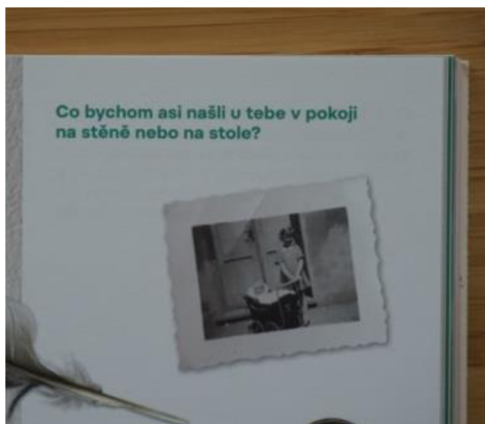
Ahoj Socho, Michaela Matysková a Lucie Štůlová Vobořilová

Ahoj socho, 2018 je kniha, kterou vydala Galerie hlavního města Prahy. Publikace má formát akorát do ruky 21 × 14,8 a její obsah se rozkládá po 208 stranách. Cílovou skupinou jsou především rodiny s dětmi, ale je vhodná pro jakéhokoliv čtenáře, který se rád zajímá o umělecká témata. Určitě materiál ocení i pedagogové výtvarné výchovy základních škol nebo i na odborných středních školách.

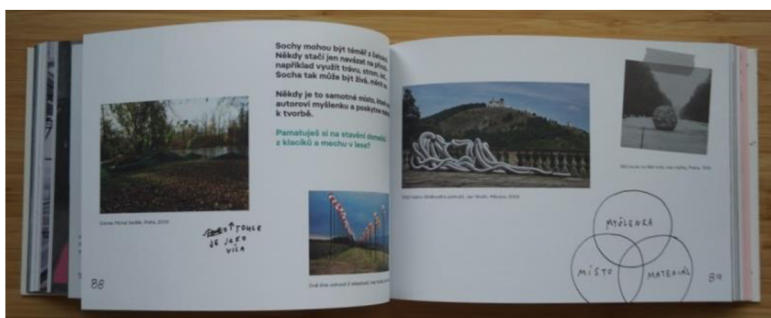
Kniha je plná informací o sochách a vším, co je s nimi spojeno. *Ahoj socho*, jak už prozrazuje název, odpovídá na otázky, které čtenář potřebuje k porozumění tomu, co socha je a co představuje. *Proč jsou sochy umístěny tam, kde jsou?* Má to své jisté důvody a tato publikace hravým a nápaditým způsobem odtajňuje jaké i s dalšími zajímavými informacemi. Mimo jiné je kniha protkána různými tvůrčími úkoly, které se zaměřují na domov a blízké okolí čtenáře. Zaujala mě otázka – *jakému hrdinovi nebo hrdince bys nechal/a udělat pomník ty? Třeba u Vás na náměstí.* Takový druh otázek v publikacích je velmi cenný. Čtenář má pak pocit, že se s ním autor snaží komunikovat. Vedle zkoumání blízkého okolí je čtenář přizván k mapovému okruhu po Praze, kde jsou vyznačeny důležité body, stejným způsobem je popsán i například Karlův most s přesným označením názvů soch. Velmi kvalitní a poutavá je i grafická podoba knihy, která působí zábavným a lákavým dojmem. Obsahuje i plno autorských kreseb od *Štěpánky Bláhovcové*, které doplňují fotografie a textový obsah. U soch samotných je zmiňováno hned několik předních autorů, z nichž dokonce Kateřina Šedá, Kurt Gebauer, Krištof Kintera a Denisa Václavová v knížce osobně vyprávějí příběh svého projektu.

Obr. č. 18. Titulní strana knihy *Ahoj Socho*, 2018

Obr. č. 19. Vybraná otázka ze začátku knihy, na kterou si má čtenář odpovědět. Komunikace autora se čtenářem knihy, *Ahoj Socho*, 2018

Obr. č. 20. Vybraná dvoustrana z knihy, která čtenáře seznamuje s tím, že sochy musí mít tři M – místo, myšlenku, materiál, Ahoj Socho, 2018

Obr. č. 21. Vybraná dvoustrana z knihy, která informuje o tom, kdo všechno stojí za tím, než vznikne socha, Ahoj Socho, 2018

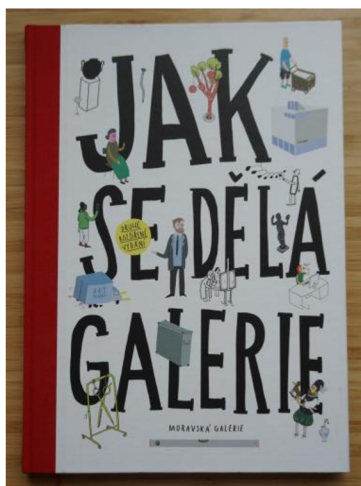
Jak se dělá galerie, Ondřej Chrobák, Rostislav Koryčánek, Martin Vaněk

Jak se dělá galerie, 2018 je bohatě ilustrovaná kniha, určená především pro malé čtenáře. Formát knihy je 23,6 × 33,5 cm a má 70 stran. Knihu vydala Moravská galerie v Brně s pomocí finanční podpory Erste Private Banking. Celkovou realizaci podpořila i Fait Gallery v Brně a Ministerstvo kultury České republiky. Kniha je výstupem nových strategických cílů muzejní prezentace při Moravské galerii v Brně. Kniha při svém vydání získala velký úspěch a vyšla v již druhém vydání. Také byla přeložena do několika jazykových mutací: ruština, němčina, italština, ukrajinština, korejština nebo čínština.²⁷

Velkoformátové ilustrace knihy vytvořil *David Böhm* – český ilustrátor, který je autorem několika knih pro děti a mnoho dalších ilustroval. Zmiňované ilustrace jsou v knize nepostradatelným prvkem. Velkoformátová kniha ilustrátorovi dovolila pracovat přes celé strany, někdy dokonce rozevírací dvoustrany. Cílem knihy je otevření pohledu dětem do historie galerie a všeho, co je s galerií spojeno. Čtenář se dozví

²⁷ *Jak se dělá galerie: Moravská galerie v Brně* [online]. Brno, 2021 [cit. 2021-5-23]. Dostupné z: <http://www.moravska-galerie.cz/moravska-galerie/vzdelavani/cens/jak-se-dela-galerie.aspx>

zajímavosti o historii galerií, jejich prostorách, návštěvnicích, programu pro návštěvníky galerie, jak se umělecká díla ochraňují a uchovávají, kdo v galerii pracuje, jak se výstava připravuje a vystavuje a mnohé další zajímavosti ze světa galerie. Hned na počátku knihy je slovníček pojmů a na konci umělecká nápověda, která představuje vyobrazení uměleckých děl, která jsou použita v knize. Cílem knihy je, aby dětský čtenář po přečtení knihy přestal vnímat galerii jako nudné místo, ale začal ji vnímat jako místo, kde je plno zábavy a dobrodružství.

Obr. č. 22. Titulní strana knihy Jak se dělá galerie, 2018

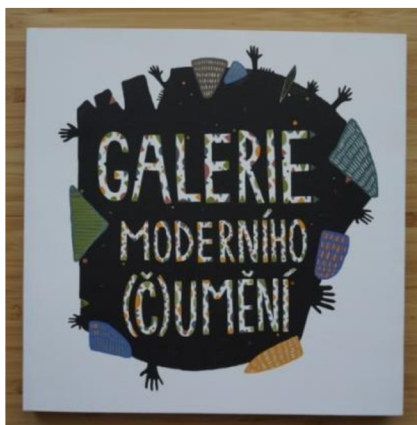
Obr. č. 23. Vybraná dvoustrana informující výtvarným zpracováním kdo všechno může být návštěvníkem galerie, Jak se dělá galerie, 2018

2.5.3. Zaměření na muzeum či galerii

Galerie moderního (č)umění, Patricie Kaválková a Helena Šestáková

Galerie moderního (č)umění, 2020 vyšla za podpory Ministerstva kultury České republiky pro podporu výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví. Formát knihy je 21 × 21 cm a má 108 stran. O zajímavé ilustrace, které doplňují textovou část knihy, vytvořila ilustrátorka *Marie Juklíková*. Cílovou skupinou jsou děti od 12 let, ale nové informace načerpá i dospělý člověk.

Knih je bohatě ilustrovaná a zve čtenáře k nahlédnutí do „podsvětí“ Galerie moderního umění v Hradci Králové. Začíná interaktivním rozcestníkem, který je vytvořený jako obsah knihy. Čtenář nemusí knihu číst od úplného začátku, nýbrž může začít u kapitoly, která ho zrovna zajímá, jelikož na sebe kapitoly nijak vzájemně nenavazují. Doprovodné ilustrace vycházejí z celkového vizuálního stylu galerie, dokonce se v ilustracích objevují konkrétní detaily galerie, například vitráže a zábradlí. O zmiňující texty a edici se postarala *Patricie Kaválková* a *Helena Šestáková*, které jsou lektorkami v edukačním oddělení galerie v Hradci Králové, která je také jejím vydavatelem. Kniha je určena dětem a to je možné i v rámci výtvarné výchovy od pedagogů. V jejím obsahu nalezneme i interakci mezi čtenářem a autorem pomocí jednoduchých ale i záhadných otázek. Kupříkladu mě zaujala otázka na to, jak by čtenář knihy přestěhoval obraz, když je větší než všechny dveře v budově. Odtajňuje minulost i současnost budovy i to, co s ní během dne děje. Kniha se zabývá tématy, která jsou spojena s návštěvou galerie. Nalezneme informace ohledně budovy galerie, dále o samotné galerii, sbírkách, dění, výstavách i edukaci. Díla, která se v publikaci objevují, pocházejí se sbírek galerie, můžeme v knize vidět například dílo od Karla Nepraše, Jana Koblasy a Jana Preislera. Kniha je pohodlného formátu, který je akorát do ruky s měkkými deskami. Konceptem je, aby čtenář s knihou mohl přijít do galerie a pohodlně knihu prohlížet i třeba v jedné ruce. Na konci knihy čtenář nalezne bonus ve formě vzorníku, který si má vytvořit dle zadaných úkolů, kupříkladu nakreslit rozvětvenou myšlenkovou mapu na téma – *Co tě na umění baví?, Co Vás napadne, když se řekne Galerie moderního umění v Hradci Králové?*

Obr. č. 24. Titulní strana knihy Galerie moderního (č)umění, 2020

Obr. č. 25. Vybraná strana s ilustrací vysvětlivky, která umělecká média se v galerii nachází, Galerie moderního (č)umění, 2020

Obr. č. 26. Vybraná strana s bonusem na konci knihy, která čtenáře vybízí k vytvoření si vlastního vzorníku k tvoření, Galerie moderního (č)umění, 2020

Dlouhá noc muzejní myši, Radek Malý

Dlouhá noc muzejní myši, 2020 seznamuje čtenáře s prostředním Národního muzea. Cílovou skupinou jsou děti a mládež. Kniha je rozměru 27,2 × 38,5 cm a má

48 stran. Autorem textu je Olomoucký rodák *Radek Malý* a o celostránkové ilustrace se postaral *Filip Pošivač*.

Muzejním příběhem provází holub Emil a muzejní myš Elvíra při honbě za svobodou před nočním hlídačem Janákem. Od první místnosti postupně provázejí budovou Národního muzea a tím seznamují čtenáře s expozicemi. Čtenář se dočte spoustu zajímavých informací ohledně budovy, expozic, významných osob spojených s muzeem a spousty dalšího. Ve vybrané expozici je vždy uveden jeden exponát či zajímavost spojená s ním. Kupříkladu kostra plejtváka, kterou zakoupili v roce 1887 v Norsku bratři Fričové, jeho kosti se vyvařovaly v továrnách na Smíchově a Praha si tehdy stěžovala na strašný zápach. Kostra v muzeu je už od roku 1892 a je zkrácena o několik obratlů, protože se do vybraného místa nevešla. V knize je také obsažena dvoustránka mimo příběh, která seznamuje s informacemi muzea. Například, že muzeum oslavilo v roce 2018 dvě stě let od svého založení, kdo je autorem stavebního návrhu a jak dlouho se budova stavěla. Také jaké další budovy patří pod správu Národního muzea, že se nejedná pouze o budovu, která se tyčí nad Václavským náměstím. Šťastný konec příběhu holuba Emila a myši Elvíry je zacílený především k seznámení dětského čtenáře s Národním muzeem a jeho sbírkou, kterou uchovává. S tím jsou spojeny celostránkové ilustrace, které doplňují text. Dokážu si představit, že knihu uvítá i prozatímní „ne-čtenář“ při předčítání na dobrou noc.

*Obr. č. 27. Titulní strana knihy
Dlouhá noc muzejní myši, 2020*

Obr. č. 28. Vybraná dvoustrana, která seznamuje čtenáře s expozicí preparovaných zvířat, Dlouhá noc muzejní myši, 2020

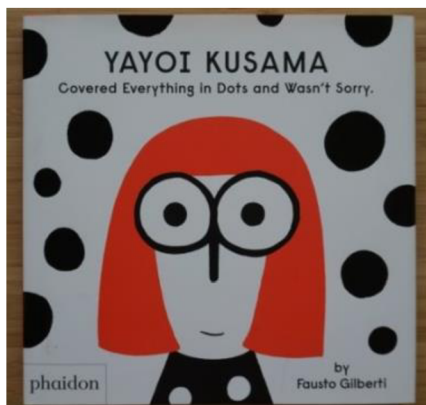
Obr. č. 29. Vybraná dvoustrana z úvodu knihy o Národním muzeu, Dlouhá noc muzejní myši, 2020

2.5.4. Zaměření na umělce

Yayoi Kusama – Covered Everything in Dots and Wasn't Sorry, Fausto Gilberty

Yayoi Kusama, 2020 je poutavá kniha, která seznamuje čtenáře s tvorbou a životem významné autorky. Její rozměr je 21,5 × 21,5 cm a má 48 stran. Napsal ji italský autor *Fausto Gilberty*, který se vyhrnil jako autor a ilustrátor knih zaměřující se na umění pro dětského čtenáře. Ve stejném duchu napsal knihy *Yves Klein, Jackson Pollock, Lucio Fontana, Marcel Duchamp* a další. Anglicky psaná kniha o japonské výtvarné umělkyni je určena dětem od 4 do 7 let ale určitě se o autorce dozví zajímavé informace i děti staršího věku.

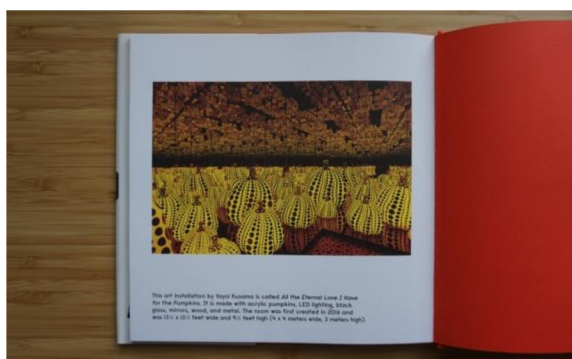
Příběh je napsaný z pohledu samotné Yayoi Kusamy a vypráví svůj životní příběh o své tvorbě. Čtenář se tak dočte příběh o důvodech, proč autorka pokrývá tečkami nejen svá plátna ale i oblečení, stěny a mnohé další. Dětského čtenáře zaujme samotný příběh ale především také grafické zpracování knihy. Kniha vypráví příběh za pomoci celostránkových ilustrací s hlavním motivem – tečky. V závěru publikace čtenář nalezne shrnutí a zajímavosti ze života autorky Yayoi Kusamy a reprodukci díla *All the Eternal Love I Have for the Pumpkins*, 2016.

Obr. č. 30. Titulní strana knihy Yayoi Kusama, 2020

Obr. č. 31., 32. Vybrané strany z knihy Yayoi Kusama, 2020

Obr. č. 33. Poslední strana knihy seznamující s instalací za pomoci led světél, zrcadel a dýní, Yayoi Kusama, 2020

Na vybranou autorku Yayoi Kusamu už několik publikací vytvořeno je. *Yayoi Kusama: From Here to Infinity!* Napsala kurátorka umění *Sarah Suzuki* a knihu vydalo v roce 2017 Museum Moderního umění v New Yorku (*MoMA*).

Obr. č. 34., 35. Ukázky z knihy Yayoi Kusama: From Here to Infinity!

(zdroj: <https://www.creativeboom.com/inspiration/ellen-weinsteins-gorgeous-illustrations-for-new-childrens-book-yayoi-kusama-from-here-to-infinity/>)

2. PRAKTICKÁ ČÁST

2.1 Úvod

Hlavní část mé diplomové práce tvoří autorská kniha, která se soustředí na téma Medy Mládkové a vybraných umělců, které s mecenáškou úzce souvisí. Cílovou skupinou jsou především žáci staršího školního věku, ale zaujme i mladší děti nebo dospělého člověka. Celá publikace je rozdělena do několika kapitol, přičemž je vždy kapitola oddělena jinou barevnou kombinací. V knize je představeno téma sběratelství a život Medy Mládkové s jejími významnými úspěchy, dále celkem 8 hlavních představitelů umělecké scény 2. poloviny 20. století a František Kupka, který je nedílnou součástí sbírky Musea Kampa. Dále je v knize uvedeno více než 40 reprodukcí uměleckých děl. Některé z nich jsou součástí takzvaných výtvarných výzev a pracovních listů, které vybízejí čtenáře k tvořivé činnosti. Kniha obsahuje mnoho interaktivních prvků, se kterými může čtenář pracovat – vyplňovat pracovní listy, které jsou umístěny v kapse na zadní straně knihy, může odpovídat na zvědavé otázky, nebo také plnit již zmiňované tvůrčí výtvarné úkoly.

2.2 Téma práce

Ke knize jako takové, jsem se ve své tvorbě uchýlila už několikrát, nejen v rámci školních výstupů ale také ve své bakalářské práci. V knize vidím určité seznámení, příběh, ať už jasně předem stanovený autorem knihy či svůj vlastní, tvůrčí, smyšlený za pomoci vlastní interpretace z pohledu čtenáře. Z knihy cítím jakýsi smysl edukace, informovanosti a nabitím něčeho nového. Ať už se jedná pouze o příběh, myšlenky nebo objevování nových témat či představy a kreativní tvoření. S velkým zaujetím sleduji tvůrčí cesty především českých tvůrců dětských knih. Můj zájem vzbuzuje kniha, která podněcuje čtenáře k nějaké aktivitě, tvoření či kreativnímu myšlení. Takové knihy jsem nacházela a stále nacházím, jak dokládám vybranými tituly ze svého výběru v předchozí kapitole teoretické práce. Zajímají mě knihy, které jsou zaměřeny na umění a které určitým až specifickým způsobem s ním seznamují. S radostí takové knihy využívám nejen při tvorbě výukových jednotek do hodin výtvarné výchovy ale také jako inspiraci k tvoření edukačních programů či příměstských výtvarných táborů pro děti. Můj zájem vzbuzují tituly především takové, které se snaží s výtvarným uměním seznámit dětského čtenáře. Oceňuji, když kromě informačního cíle se objevuje i ten aktivizující, který čtenáře o umění informuje nejrůznějšími způsoby – originální a zábavná prezentace uměleckých děl, podněcáná komunikace se čtenářem apod. Natolik mě takové tituly oslovují, že jsem se rozhodla vytvořit vlastní knihu s obsahem výtvarného umění především tedy pro děti staršího školního věku ale i tak trochu pro jejich rodiče popřípadě i výtvarné pedagogy.

Vznikla tak kniha, *Meda Mládková a vybraní umělci*, kterou jsem od samého počátku chtěla zaměřit i na vzdělávání dětí v rámci výtvarné výchovy 2. stupně základní školy z důvodu rozšíření umělecké scény do podvědomí dětí nejen z frontálního výkladu, ale i pomocí kreativního tvoření pomocí aktivit, které jsou zacíleny právě k porozumění a osvojení si neobvyklých uměleckých technik, které žáci, či děti často neznají. Zaměřuji se na edukaci s touto vybranou cílovou skupinou především proto, že tvoří náplň mého každodenního života. Ve své práci se zaměřuji na mecenášku a hlavní představitelku sběratelství umění české scény Medou Mládkovou a dalšími vybranými umělci, kteří mají velmi úzké spojení s ní i Museem Kampa. Ve své práci zmiňuji představitele stálé sbírky galerie, a to Františka Kupku, Jiřího Koláře, Zdeňka Sýkoru, Karla Malicha, Adrienu Šimotovou, Evu Kmentovou, Karla Nepraše a Magdalenu

Jetelovou. Ze skupiny umělců vybočuje z cílové datace známý malíř, zakladatel abstraktního malířství, František Kupka, který patří mezi hlavní představitele sbírky Musea Kampa.

2.3 Význam práce a možnosti využití

Hlavním cílem je představení mecenášky českého umění Medy Mládkové a vybraných předních umělců z její sbírky, dětem staršího školního věku neobvyklým způsobem. Čtenář se v knize může dočíst o sběratelství umění, co to je a kdo umění sbírá, jak se při nákupu uměleckých děl sběratel rozhoduje a že je hned několik typů sběratelů. Někteří se zaměřují už na proslavené známé umělce a jiní zase na začínající tvůrce. Hlavní myšlenka této kapitoly je, že se sběratelé rozhodují především podle svého instinktu a toho, co se jím tak zvaně líbí. Na to je vytvořena tvůrčí aktivita, ve které si čtenář dle svého vlastního vkusu vytvoří vlastní uměleckou sbírku přímo do knihy. Knižní dvojlist je ztvárněn jako muzejní zeď i s prázdnými rámy, které jsou ve velikosti stejné jako díla na výběr k vystřižení a nalepení z pracovního listu. Publikace je vytvořena především jako průvodce významným a inspirujícím životem Medy Mládkové a pozastavuje se u důležitých milníků jejího života jako je emigrace do Švýcarska a Francie, založení vlastního nakladatelství Edition Sokolova, také Nadace Jana a Medy Mládkových a Musea Kampa. V neposlední řadě kniha nabízí seznámení s vybranými autory, kteří jsou zastoupeny ve stálých sbírkách Musea Kampa.

Vybraný umělec má vždy medailonek, který seznamuje pomocí textového pole s jeho životem a tvorbou, k tomu je doplněn o vizuální podnět – reprodukcí díla, fotografií apod. Na každého umělce je v knize vytvořena aktivita, která čtenáře seznamuje s jeho díly. Aktivity jsou vytvořeny formou tzv. *expresivní interpretací*. Tak rozumíme kreativnímu procesu vyjádření uměleckými formami. Tropp (2002) zařazuje mezi typy výtvarné interpretace postupy, které jsem ve své knize využila. Jsou jimi například *dotváření a ozvlášťňování uměleckého díla* Aleny Kučerové, *Kravín, 1980*. Další je *volné napodobení díla*, které nalezneme například u aktivity Jiřího Koláře, Karla Malicha, Zdeňka Sýkory i Magdaleny Jetelové. *Rozbor díla*, které je další interpretační metodou, je možné určit u aktivity Františka Kupky, kdy se čtenář má vžít do umělce a vytvořit tak svůj kaleidoskop a podle něho malovat, jako to dělal on sám.²⁸

Konkrétně se práce tedy zaměřuje na tvorbu autorů, kteří jsou ve velmi blízkém spojení s Medou Mládkovou či Museem Kampa. V textu je čtenář obeznámen s obecnými znalostmi o autorech a o jejich tvůrčí činnosti. Dále je vybízen k různým

²⁸ *Participace dětí a mládeže na kultuře a umění prostřednictvím zážitku: sborník příspěvků z konference : 29.-30.9.2015 GASK, Kutná Hora. Praha: NIPOS, 2015, str. 30–36.*

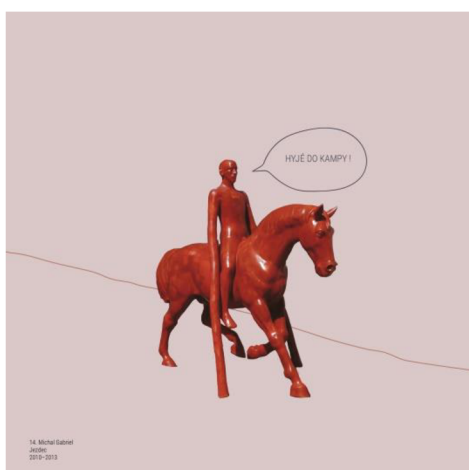
myšlenkovým i tvořivým aktivitám, které mají za úkol seznamovat s umělcem samotným či postupem jeho tvorby. S knihou mohou pracovat i žáci ve školních lavicích, ať už opravdu s knihou jako takovou nebo pouze nakopírovanými listy od svého pedagoga. Poznávání umělecké tvorby, která je naší součástí a propojením důležité historie, by mělo vést k rozvoji afektivní složky čtenářovi osobnosti. Cílem je získání kulturního citění, pochopení významu pro společnost a to v minulosti, současnosti ale i pro budoucnost. K posílení by mělo dojít i v rámci psychomotorické složky osobnosti v rámci různých aktivit a výzev na tvoření. Kniha je mezipředmětovým prostředkem především s dějepísem a občanskou naukou, zároveň rozvíjí důležité klíčové kompetence a začleňuje průřezová témata.

Doplňkové aktivity lze tvořit i s mladšími dětmi, které mají chuť tvořit a mohou mít nad sebou starší dozor, například doprovod rodičů, starších sourozenců. Náměty na tvoření jsou uzpůsobené tak, aby se dalo pracovat z volně dostupného materiálu. Pouze u pár aktivit jsou zařazeny materiály, které se doma běžně nevyskytují, ale jsou snadno sehnatelné. Je známo, že děti se učí mnohem snáz, když si informace, pojmy či jména spojují s psychomotorickými dovednostmi, s touto myšlenkou jsem se snažila vytvořit tvůrčí úkoly, kterými si čtenář snadněji zapamatuje autorovu tvorbu, jelikož si ji sám vyzkouší, popřípadě na ni nějak zareaguje.

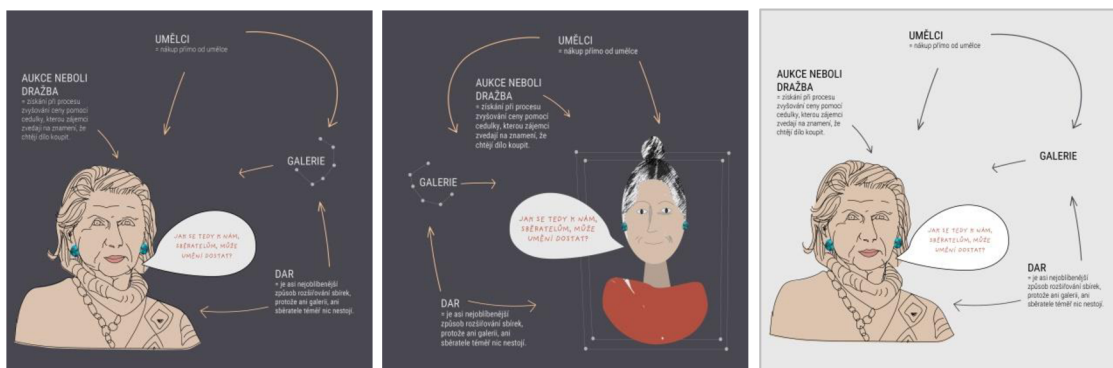
2.4 Postup práce

2.4.1 Vizuálně grafické zpracování

Už na začátku tvorby knihy jsem věděla, že se chci u knihy s tímto zaměřením soustředit na důležitost obrazového materiálu. Vzhledem k obsahu by neměla publikace bez obrazového materiálu vůbec žádný smysl. Snažila jsem se tedy vymyslet grafickou podobu knihy tak, aby odpovídala cílové skupině ale i celkovému konceptu a cílům knihy. Cesta byla klikatá, ale postupem času kniha získala svoji finální podobu. Byl vytvořen koncept, kde je použit obrazový materiál v podobě reprodukcí uměleckých děl, fotografií i doplňkových autorských ilustrací, které společně tvoří jeden vizuální celek. Kniha je doplněna o vektorové kresby, nákresy a montáže, které mají za úkol čtenářovi napomoci k pochopení, někdy zamyšlení ale i orientaci v knize.

Obr. č. 36. Ukázka vybrané strany z procesu tvorby knihy.

Obr. č. 37, 38., 39. Ukázky vybrané strany z procesu tvorby knihy, která se zaměřuje na způsoby získávání děl sběrateli. Ani jeden z uvedených návrhů není finální.

Kniha je rozdělena na čtyři hlavní části a každá má svoji barevnou kombinaci, ve které je zpracována. Je to velice dobré pro orientaci dětského čtenáře v publikaci. Pro barevnost jsem si vytvořila vzorník, který jsem si nechala zkušebně vytisknout, abych věděla, jak barvy vypadají na vybraném papíře vytištěné a popřípadě je mohla ještě opravit. Barevného konceptu jsem se držela i při tvorbě obálky, předšátky a finálních detailů na knize. Obálka knihy je sladěna i s textilními záložkami či aktivitou na autorku Magdalenu Jetelovou – barevností skládací židle z papíru. Celá publikace vznikla takovým přirozeně plynulým chodem. Vyselektovala jsem si vybrané umělce, poté i jejich reprodukce a vše do sebe zapadalo jako nějaká skládačka. Díla jsem do knihy volila převážně ta, která jsou ve sbírkách Musea Kampa, nebo někdy byla v Kampě vystavována. Kromě toho jsem volila ta díla, která mi přišla vhodná pro tvůrčí aktivity – vhodně charakterizují umělcovu tvorbu.

Obr. č. 40. Ukázka obsahu knihy – finální podoba.

Vizuál knihy je vytvořen tak, aby působil čistým vzdušným dojmem. Inspiraci jsem čerpala také z vizuálu sociálních sítí, například u některých obrázků jsou naznačeny pásky, kterými jsou obrázky jak kdyby přichyceny. Tento prvek je trendem v různých mobilních editorech na úpravu fotografie k sdílení na sociálních sítích. Doplnkové vektory jsou vytvořeny převážně do podoby komiksových bublin, šipek a specifického vyznačování aktivit. Celá kniha je pojata odlehčeným dojmem. Například fotografie tančící Medy Mládkové je obohacena o slavnou větu z filmu *Hříšný tanec* a socha *Jezdec* od Michala Gabriela jak kdyby oslavně volá „*Hyjé do Kamy.*“

2.4.1.1 Formát, font, sazba knihy

Tato část je věnována pojednání o základní grafické úpravě textu. Zmíním zde především prvky, které jsou spojeny s vizuálem textu knihy.

Celá publikace vznikla tvorbou z výběru grafického balíčku Adobe Creative Cloud. Úprava fotografií byla prováděna především v programu Adobe Photoshop. Vektorové ilustrace byly vytvořeny pomocí grafického tabletu Wacom intuos v programu Adobe Illustrator. Textová část a celková příprava knihy probíhala v programu Adobe InDesign, který je vytvořen pro navrhování a rozvržení pro tisk. Výhodou těchto programů je především jejich vzájemná kompatibilita.

Už na začátku při samotné tvorbě nového dokumentu v jakémkoliv grafickém programu narazíme na zadání velikosti formátu. Formát je zásadním faktorem pro tvorbu knihy. Při rozhodování o velikosti publikace jsem uvažovala nad klady a zápory jednotlivých velikostí. U velké knihy by se čtenář nemusel moc dobře orientovat v textu a mohla by s knihou být špatná manipulace a také by se kniha mohla špatně přenášet, skladovat. Kladnou možností u velkoformátu by byly možné velké fotografie uměleckých reprodukcí. Vzhledem k tomu, že jsem chtěla, aby se z knihy dalo snadno kopírovat například žákům do výuky výtvarné výchovy, tak jsem uzpůsobila formát tak, aby vycházel z mezinárodního formátu A4 (210 × 297 mm). Zvolila jsem čtvercový formát 210 × 210 mm. Kniha má adekvátní rozměr pro snadnou manipulaci, je praktický pro listování i pro přehlednost a orientaci. V přizpůsobeném rozměru 200 × 200 mm jsou řešeny pracovní listy, které jsou umístěny v papírové kapse na zadní předsádce knihy.

Font je hned druhým z neopomenutelných důležitých faktorů při tvorbě knihy, hned po zmiňovaném formátu. Je velice důležité dát výběru stylu písma určitý čas a dát si s tím práci. Sama jsem si vyzkoušela pracovat hned s několika fonty, než jsem se postupem času dostala k finální volbě. Nejdůležitější je, aby bylo písmo dobře čitelné. K tomuto mi dopomohl zkušební tisk v měřítku 100%, jedině tak jsem si mohla vyzkoušet čitelnost textu a popřípadě změnit jeho velikost, proklady atd. Vybraný font by měl být v nějakém harmonickém souladu s ostatními prvky, které jsou v publikaci použity. Jde o to, aby se prvky vzájemně nepřebíjely, aby bylo důraznější a viditelnější to, co v knize jako hlavní a důležité být má, nikoliv naopak. Po zvážení všech kritérií a zrealizováním zkušebním tisku jsem zvolila hlavní font, **Roboto Condensed**. Jednoduché, snadno čitelné, bezpatkové písmo. Tentýž font jsem využila i u nadpisů a u názvů kapitol, pouze ve větší velikosti. Pro doplňující texty jsem vybrala font **Providence Sans Pro**, který vypadá jako psané ručně fixem a působí jako pouhé doplnění textu, což bylo cílem.

MEDA MLÁDKOVÁ A VYBRANÍ UMĚLCI

Michaela Syrovátková
Diplomová práce KVV UPOL

2021
SYROVÁTKOVA EDITION
PRAHA

Obr. č. 41. Ukázka fontu ze závěrečné strany knihy. *Roboto Condensed a Providence Sans Pro (oranžové).*

Pro hlavní text byla použita velikost písma 11 bodů s řádkovým prokladem 18 bodů. Tato velikost je optimální pro čtení, není malá ani zbytečně moc velká. Nadpisy jsou stejným fontem, ale velikost se pohybuje od 30 do 50 bodů. Velikost nadpisu je určena vždy tak, aby bylo jasné, jak moc je nadpis důležitý. Text je uspořádán na zarovnání levé zarážky a vybrané popisky a básnický text na střed.

2.4.2 Textová a obsahová část

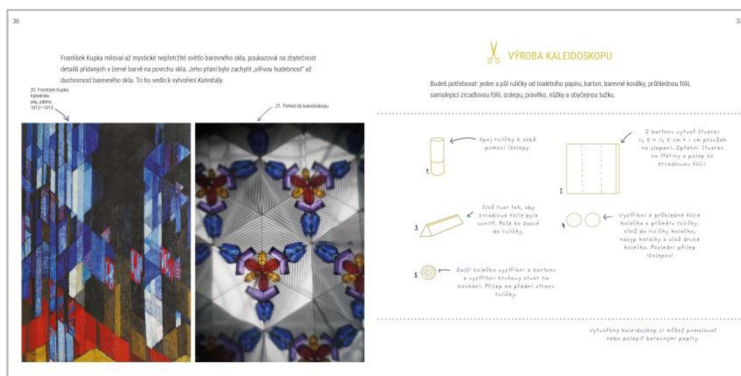
2.4.2.1 Obsah knihy a její specifika

Co se týče cílové skupiny, bylo nejprve nutné provést redukci textového obsahu s ohledem na věk čtenářů, u které jsem už počítala s nějakou slovní zásobou a vyšší pochopností, přesto jsem vynechala odborné názvy a specifika – popřípadě jsou doplněna vysvětlivkou.

Knihy ve svém úvodu vítá čtenáře a seznamuje ho s tím, jak s knihou pracovat a co od ní čekat. Také je čtenář seznámen s hlavními pojmy, které se ke knize vztahují. Celá publikace je řešena v čtyřech hlavních kapitolách dle postupné návaznosti témat. V první je čtenář seznámen s pojmem *sběratelství umění* barevnost stránek (oranžovo-šedá), následně s mecenášskou českého umění *Medou Mládkovou* (modro-šedá), *Museem Kampa* (růžovo-červená) a poslední kapitolou jsou *vybraní umělci ze sbírky Medy Mládkové* (modro-hnědo-žlutá). Levé stránky vždy uvádějí do kapitoly, a které svým obsahem, textem seznamují s dále rozvedeným obsahem.

Obr. č. 42. Ukázka dvojstránky. Vlevo je úvod do kapitoly a na pravé straně seznámení s vybraným umělcem – vstup do kapitoly.

Obr. č. 43. Ukázka dvojstránky Františka Kupky – tvorba kaleidoskopu.

K aktivitě ať už výtvarné či myšlenkové, vybízejí bublinky, šipečky ale i tečkované rámečky s názvem Zahrajeme si na ... vybraného umělce. Přímou touto aktivita je u autorů, ke kterým se pojí aktivita podobně tak, jak tvořili oni svá díla. Např. František Kupka pracoval při své tvorbě s kaleidoskopem a i aktivita pro čtenáře se váže výrobu kaleidoskopu a následnou tvorbu malby, tudíž může mít aktivita tento nadpis. U autorů, kde se aktivita váže na jejich dílo, ale není spojena s tvorbou tímto způsobem, je použit tečkovaný rámeček ale nikoliv zmiňovaný nadpis.

V knize je hned několik specifík, které byly nesnadným úkolem při jejím finálním zpracování. Prvním bylo vyřešení pracovních listů, které se měly odtrhávat přímo z knihy. Tento způsob se ale nezdál být vhodný z důvodu možného i neúmyslného „poškození“ knihy. Vhodným způsobem bylo řešení umístit pracovní listy do vytvořené pracovní kapsy na zadní straně předsádky. Čtenář si tak může samovolně brát a vracet listy zpět, bez jakýchkoliv problémů. Ze stejného důvodu proběhla změna u aktivitu na autora Jiřího Koláře. Původně v knize mělo být dílo *Snídaně v Krávě, 1967* tak, aby si dílo vytvořil sám čtenář, a to „odloupnutím“ perforované krávy. Nicméně z důvodu možného špatného vzhladu odtržené části

a možného poškodení knižního listu je kráva už vyříznuta při výrobě knihy samotné. Dílo je tedy vytvořeno tak, že si čtenář může místo daného díla od Édouarda Maneta vložit pod stránku jakýkoliv jiný obrázek, popřípadě fotografii výstřížek z časopisu a vytvořit tak svoji vlastní originální proláž bez jakéhokoliv možného poškození.

Obr. č. 44. Zkušební tisk a zkoušení vytvořené aktivity autorkou knihy.

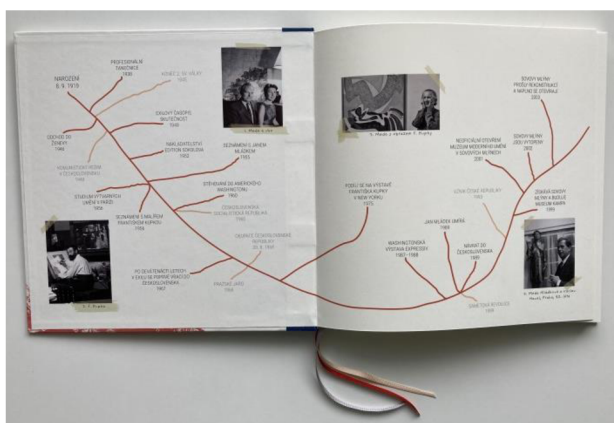
Dalším nesnadným prvkem v knize je jiný druh papíru u díla *Strach, 1984* od autorky Adrieny Šimotové. Cílem u tohoto prvku je, aby divák přistupoval k dílu skrze průsvitný druh papíru – pauzovací papír. Jeho smysl je tam takový, že podporuje autorky výtvarné zpracování – techniku vrstvení papíru. Výroba nebyla snadná, ale cíl byl zdárně naplněn. Pauzovací papír byl vybrán s ohledem na druh papíru v knize, aby byl oku přirozený a působil jako součást konceptu. Co se týká těchto výjimečností a specifik knihy, je důležité zmínit i závěrečnou aktivitu, ve které čtenář pomyslně opouští knihu a vydává se do víru veřejného prostoru. Podobu technického nákresu mi pomáhala vytvořit společnost Papertime a vzniklo několik variant, než jsem byla spokojená s finální podobou a především náročností pro děti staršího věku.

Obr. č. 45. Vyfocená složená židle z finálního materiálu na vyhlídce v Novém Městě nad Metují.

Kniha je ve svém závěru opatřena důležitým seznamem vyobrazení. V knize je zastoupeno desítek uměleckých reprodukcí zmiňovaných umělců ale také i fotografie doprovázející příběh o životě Medy Mládkové. Rejstřík splňuje všechny náležitosti, které k publikaci patří. Pro snadnou orientaci v knize i seznamu vyobrazení je obrazový materiál doplněn o číslo, podle kterého si pak čtenář může snadno najít zdroj v závěru knihy.

Na zadní předsádce je vytvořena kapsa na již zmiňovaný doplňkový materiál, který jsem nechtěla, aby se z knihy vytrhával. Nalezneme v ní materiál k výtvarným aktivitám – sestavení své vlastní umělecké sbírky, pracovní list k sestavení miniaturní *Židle, 1988* od studentů akademie dle popisu Magdaleny Jetelové. Dále také listy k tvorbě Kolářových technik a další. Na přední předsádce je vyobrazena časová osa života Medy Mládkové a slabším tónem barvy důležité data pro Československo.

*Obr. č. 46. Vyfocená maketa knihy.
Předsádka – časová osa života Medy
Mládkové a milníků Československa.*

2.4.3 Příprava knihy k tisku a finální tisk

Po dokončení a zpracování všech oprav grafické podoby i textového materiálu následuje několik potřebných kroků k odevzdání knihy na finální tisk, tzv. předtisková příprava. Nejprve je určitě nutné zkontrolovat, aby všechen obrazový materiál měl minimálně 300 DPI. DPI můžeme vysvětlit jako počet obrazových bodů na palec, je to důležité, aby byl obraz dostatečně kvalitní. Kontrola u obrazového materiálu vyžaduje i to, jestli je převeden do režimu CMYK. Vzhledem k ořezávání pozadí jsem kontrolovala i to, jestli tam nezůstala nějaká barva – tedy jsem kontrolovala, aby CMYK byl 0%, 0%, 0%, 0%.

Dokument splnil zmiňované požadavky a mohl být exportován do tiskového PDF. U přednastavení exportu je důležité správné nastavení spadávky a ořezových značek. Spadávkou má většinou 3 mm a jejím úkolem je zamezit bílému okraji při tisku. Vzhledem k mému zpracování jsem spadávky potřebovala – měla jsem přesahy přes okraj a vyšel by popřípadě nechtěný bílý okraj. Ořezové značky jsou čáry, podle kterých se pozná a následně ořízne finální formát. Vzhledem k tisku jsem exportovala stránky po 16 stránkách jednostránkovým tiskovým PDF s ořezovými značkami a spadávkou. U exportu obálky jsem musela počítat s větším přesahem, tudíž spadávka nebyla 3 mm ale 1 cm.

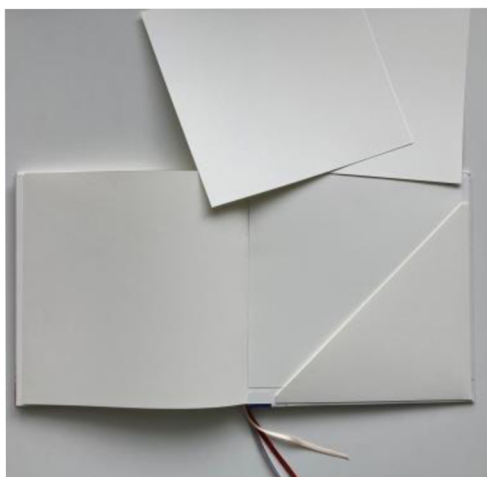
Pro knihu jsem zvolila klasickou šitou vazbu V8a, tuhou vazbu s laminovaným papírem. Vzhledem k manipulaci a uchování knihy mi tato varianta přišla tou nejvhodnější. Po exportu jednotlivých stran musí být stránky nainstalovány na tiskový dokument, to mi vytvořila samotná tiskárna Reformát, kde jsem knihu nechávala vytisknout. Kniha má celkem 80 stran – soubor musí být vždy dělitelný číslem 4, nepočínaje pracovní listy, které jsou umístěny v kapse. Ty jsou určeny k vyjmutí a zpracování, proto nejsou číslovány. Připravených listů k tvoření je v papírové kapse 7 kusů. Většina pracovních listů je ve formátu 200 × 200 mm a poté je dvoulist umělecké sbírky formátu 400 × 200 mm, který je nabíhovaný, otevírací. Všechny pracovní listy jsou potištěné z obou stran. Zadní strana je v raportu, se kterým je počítáno, že bude zničen – nejsou tam tedy žádné důležité informace.

Pro tisk knihy jsem si vybrala studio Reformát se sídlem v Praze a Děčíně, kteří mě uchvátili jejich profesionalitou a ochotou. Tisk proběhl na předem vybraný typ papíru – 150 g, který je použit i na tisk pracovních listů – pouze s vyšší gramáží. V knize je použit dvoulist z pauzovacího papíru Glama Basic 150g č. 251. Kniha je opatřena třemi textilními záložkami a vlepenou kapsou na konci knihy, do které jsou vloženy přílohy – pracovní listy. Tato kapsa je vyrobena z papíru v konceptu vizuálu celé knihy.

Kniha byla vytištěna nejprve jako maketa – z důvodu zajištění možných specifik, především tedy různých druhů papíru v šité vazbě. Finálně byla kniha vytištěna v počtu dvou kusů v tiskárně Reformát. Jeden výtisk v tak malém nákladu vyšel zhruba na 2500 Kč.

Obr. č. 47. Maketa knihy – obálka. Po výtisku makety jsem přehodnotila výběr fotografie Medy Mládkové a zaměnila za jinou.

Obr. č. 48. Maketa knihy – zadní kapsa na konci knihy, která je určena k uchovávání pracovních listů.

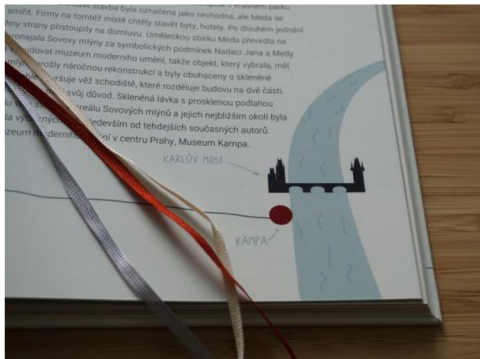
Obr. č. 49. Finální podoba obálky knihy Meda Mládková a vybraní umělci.

Obr. č. 50. Slovníček pojmů a návod použití v úvodu knihy.

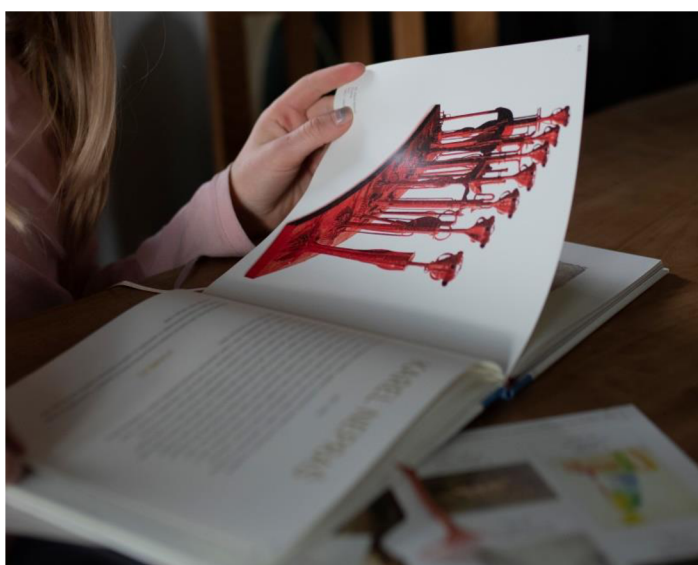
Obr. č. 51. Obsah knihy

Obr. č. 52. Detail z kapitoly Musea Kampa

Obr. č. 53. Vložená strana z pauzovacího papíru – Adriana Šimotová

***Obr. č. 54. – 56.** Fotografie dokumentující čtení knihy dívkou ve věku cílové skupiny. Fotografie byly použity na prezentující plakát.
Foto: Pavla Kurková*

Obr. č. 57. – 59. Fotografie dokumentující aktivní tvorbu z knihy. Fotografie byly použity na prezentující plakát. Foto: Pavla Kurková

Obr. č. 60. – 62. Fotografie dokumentující podobu finální knihy. Fotografie byly použity na prezentující plakát. Foto: Pavla Kurková

3. Popis aktivit a jejich průběžná reflexe

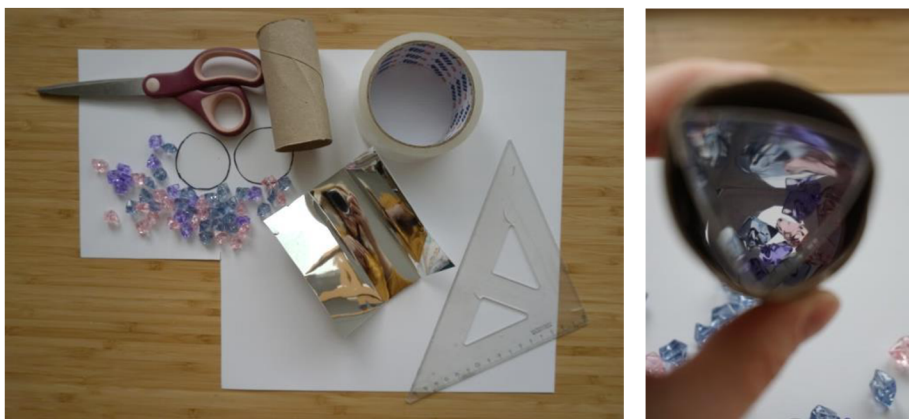
3.1 Úvod

Jak už je několikrát zmiňováno, kniha obsahuje spoustu výtvarných aktivit, které jsou spojeny především s tvorbou vybraných umělců, kteří úzce souvisí s Museem Kampa a sběratelkou umění Medou Mládkovou. V této kapitole bych ráda uvedla příklady realizace a především důležité reflexe, která přispěla k tvorbě finální podoby knihy. Zpětnou vazbu jsem získávala především od žáků ze Základní školy Václava Hejny z Červeného Kostelce v rámci prezenční i distanční výuky. Jedná se o žáky druhého stupně, tedy cílovou skupinu, kterým je kniha určena. U daných aktivit jsem si ověřovala především jejich funkčnost i pochopení zadání úkolu, a to už během procesu tvorby knihy, abych mohla případné neúspěšně zvolené úkoly a cíle eliminovat a aplikovat na funkční.

Než jsem výtvarnou činnost zadala žákům, zkoušela jsem si aktivity vytvořit sama, abych zjistila, zda nejsou pro cílovou skupinu moc složité či naopak snadné a jestli splňují předem stanovený cíle. Několik aktivit jsem v průběhu přetransformovala, abych zabránila například neúmyslnému poškození knihy, nesprávnému pochopení zadání vybrané aktivity, nezvladatelnému zpracování apod. Při těchto aktivitách hlavní cíle zasahují do kognitivní, afektivní i psychomotorické roviny, takže se dá říci, že cíle jsou komplexní.

U vzniku výtvarných aktivit jsem myslela i na to, aby materiál k jejich plnění, byl volně dostupný v klasické domácnosti. V rámci výuky na distanční výuky se mi osvědčilo, že i z jednoduchých a lehce dostupných materiálů, lze tvořit. U většiny aktivit se jedná především o obyčejné věci jako je papír různých velikostí, jehly, hřebíky, zbytky materiálu – vlna, nitě, drátky, lepicí páska, lepidlo, nůžky, roličky od toaletního papíru, apod.

Výtvarné aktivity jsem v kapitole rozdělila dle vybraných autorů, na které jsou tvořeny. Jsou seskupeny chronologicky dle data narození tak, jako ve finální podobě knihy.

Obr. č. 63., 64. Fotografie z procesu tvorby kaleidoskopu.

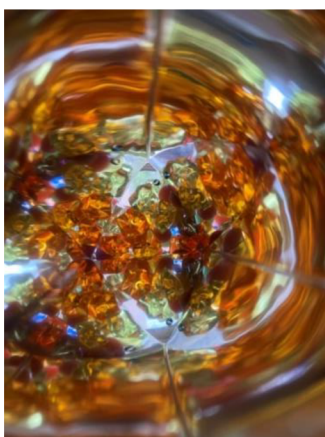

Obr. č. 65. Fotografie dokumentující průběh tvorby knihy – zkoušky různých aktivit, které jsou obsaženy v knize.

3.1.1 František Kupka

U zakladatele abstraktního malířství je cílem aktivity vyzkoušet si vytvořit abstraktní obraz podobným způsobem, kterým tvořil on sám. Z naučné literatury je doložen příklad využívání při Kupkově tvorbě kaleidoskopu a fotoaparátu. Vznikla tedy aktivita na **vytvoření kaleidoskopu a následného malování s ním**. Čtenář si vytvoří vlastní kaleidoskop pomocí vytvořeného detailního návodu v obsahu zadání. Do kaleidoskopu dle svého vlastního uvážení a cítění vloží různě barevné skleněné korálky. Tento krok je důležitý, jelikož následně při pohledu do kaleidoskopu aktivita vyzívá dětského čtenáře k malbě. Výsledkem vzniká abstraktní malba vytvořená obdobným způsobem jako dílo *Katedrála, 1912–1913* Františka Kupky. V knize samotné je porovnáváno Kupkovo dílo s kaleidoskopem a zmiňovaná aktivita nabízí stejné možnosti.

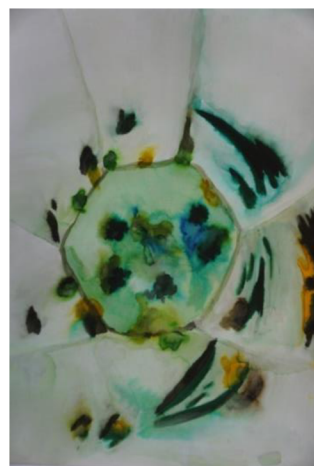
Žáci tato aktivita opravdu hodně zaujala. Tvorba dle pohledu do kaleidoskopu pro ně znamenala výstup ze své komfortní zóny, jelikož pohled do kaleidoskopu není stálý. Na této aktivitě si kromě seznámení s Františkem Kupkou procvičili také míchání barev a jejich vzájemné vztahy. Na vytvořené práce se dá vést plnohodnotná diskuze nad pojmem abstrakce, a co si o ní žáci po své tvorbě myslí.

Obr. č. 66., 67. Srovnávající fotografie pohledu do kaleidoskopu a výtvarné práce.
Nikola, 9. třída, anilinové barvy, 290 × 420 mm

Obr. č. 68, 69. Srovnávající fotografie pohledu do kaleidoskopu a výtvarné práce.
Klára, 9. třída, anilinové barvy, 290 × 420 mm

Obr. č. 70., 71. Srovnávající fotografie pohledu do kaleidoskopu a výtvarné práce.
David, 9. třída, anilinové barvy, 290 × 420 mm

3.1.2 Jiří Kolář

Aktivit u Jiřího Koláře je v knize vícero. Prvním úkolem na zmiňovaného autora je pracovní list, který obsahuje reprodukci od Renné Magritte. Je umístěn v kapse na zadní předsádce knihy a jeho smysl je ve spojení s listem díla od Aleny Kučerové, *Sauna 1971*. Pracovní listy – obě reprodukce děl má čtenář za úkol použít do jedné z J. Kolářových technik. Může se sám rozhodnout, jestli je využije na dílo tzv. *koláže, proláže, roláže nebo muchláže*.

Žáci tuto techniku tvořili v rámci prezenční výuky a já mohla být u toho, když díla vznikala. Žáky velmi zaujala volnost při volbě netradiční výtvarné techniky z výše zmiňovaného výběru. Každý tvořil něco jiného a vznikly velmi povedené práce různorodého charakteru. Touto aktivitou si žáci mimo jiné procvičili jemnou motoriku pomocí stříhání, skládání či lepení.

*Obr. č. 72. Koláž
Julie, 8. třída,
210 × 297 mm*

*Obr. č. 73. Koláž
Tereza, 8. třída,
210 × 297 mm*

Obr. č. 74. *Proláž – Kolářovy techniky*

Adam, 8. třída,

210 × 297 mm

Obr. č. 75. *Roláž – Kolářovy techniky*

Adam, 8. třída,

210 × 350 mm

Druhá aktivita seznamuje čtenáře s výtvarnou technikou nazývanou – proláž poněkud jinak, než při úkolu předešlém. Pomocí díla *Snídaně v Krávě, 1967* si čtenář může místo připraveného druhého díla *Snídaně v trávě, 1862 – 1863*, které je umístěno ve spodní části na druhé stránce – vložit svoji vlastní výtvarnou práci, fotku nebo jen novinový papír. Tímto způsobem čtenářovi vznikne jeho **vlastní nová originální „kravská“ proláž**, které může dát vlastní nápaditý název.

Dalším úkolem na zmiňovaného autora je pracovní list – reprodukce od Renné Magritte. Je umístěn v kapse na zadní předsádce knihy a jeho smysl je ve spojení s listem díla od Aleny Kučerové, *Sauna 1971*. Pracovní listy – reprodukce děl má čtenář za úkol použít do jedné z J. Kolářových technik. Může se sám rozhodnout, jestli je využije na dílo tzv. koláže, proláže, roláže nebo muchláže. Žáci tuto techniku tvořili ve svých lavicích a mohla jsem být u toho, když díla vznikala. Myslím, že je velmi zaujala

volnost vybrat si jakoukoliv techniku z výše zmiňovaného výběru. Každý tvořil něco jiného a vznikly velmi povedené práce různorodého charakteru.

3.1.3 Zdeněk Sýkora a Karel Malich

Aktivity u těchto dvou autorů jsou provázány do jednoho funkčního celku. Aktivity na sebe tedy navazují.

Zprvu je čtenář vybízen k nakreslení své linie v programu Malování či na mobilním telefonu ve vybraném editoru a poté se pokusit linii namalovat klasickou výtvarnou technikou na papír. Dále také popsat vizuální rozdíly obou děl a také odpovědět na otázku, *jaká technika mu vyhovovala více?*. Na autora Karla Malicha je tvořivým úkolem přetvořit hotovou linii (ať už grafickou nebo vodovými barvami) na objekt z drátů, bavlnek či nití. Také aktivita vybízí k zachycení tvorby pomocí aplikace Stop motion a vyfotografování objektu při nasvícení baterkou.

Zpětná vazba mi potvrdila mé očekávání. Žáci si užívali tvorby s moderními technologiemi a vzniklo tak několik velice povedených prací. Názory na to, která technika byla pro ně tou vyhovující, se ale neshodují. Naopak, vznikly dvě skupiny a to příznivci klasické výtvarné techniky – malby a poté v protipólu skupinka zastánců malby digitální. Žáci také ocenili tvorbu z netradičního materiálu, a jelikož byl úkol plněn v rámci distanční výuky, ocenili také to, že byl úkol zadán z dostupného materiálu snad v každém domově.

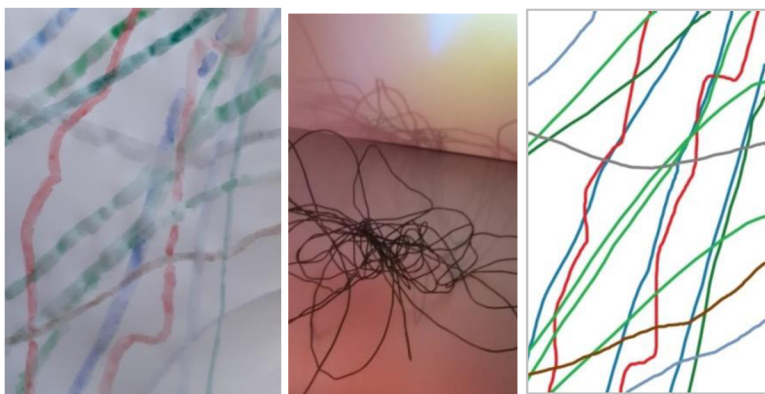
Obr. č. 76. – 78.

Soubor prací

Kresba pastelkou, objekt

a počítačová malba

Natan, 8. třída

Obr. č. 79. – 81. Soubor prací

Malba vodovkami, objekt a počítačová malba

Kateřina, 8. třída

3.1.4 Adriena Šimotová

Aktivita na autorku Adrienu Šimotovou čtenáře knihy vyzívá k napsání krátkého textu k dílu *Rozhovor v čase, 1976*. Nejprve má čtenář napsat co si myslí, že dvě osoby na obraze hovoří. Dále čtenáře vybízí k tvorbě vlastní koláže na téma ***můj rozhovor se svým minulým či budoucím já.***

Zpětná vazba této aktivity předčila má očekávání. Žáci se tohoto tématu chopili velmi aktivně a svědomitě a zpracovali kvalitní práce. V tvorbě se objevily velice zajímavé myšlenky a dialogy. Především se do tvorby promítlo hlavní téma dnešní doby Covid-19. Mimo jiné se dialogy týkaly existencionálních otázek do budoucnosti apod.

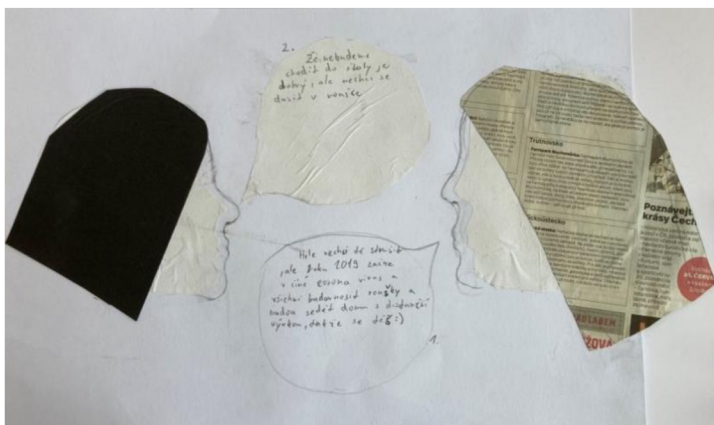

Obr. č. 82. Rozhovor se svým budoucím já

Koláž – různé druhy papíru

Tereza, 7. třída

rozměr neznámý

Obr. č. 83. Rozhovor se svým budoucím já
Koláž – různé druhy papíru
Barbora, 7. třída
420 × 297 mm

Obr. č. 84. Rozhovor se svým budoucím já
Koláž – různé druhy papíru,
Nela, 7. třída
420 × 297 mm

3.1.5 Eva Kmentová

Aktivita podněcuje k vcítění se do samotné autorky Evy Kmentové, a to tak, že si čtenář vytvoří pomocí sádrového obvazu „**odlitek**“ *svoji ruky*. Tato aktivita je velmi úzce spojena s autorky tvorbou, díky které vznikne sádrový odlitek vybrané části lidského těla. Cílem aktivity je práce s neobyčejným materiálem a získání neobyčejného prožitku z tvorby, také seznámení s procesem tvorby zmiňované autorky. Na tuto aktivitu mám zpětnou vazbu od dětí z výtvarného příměstského tábora, kde jsme odlitky svých rukou tvořili především s dětmi mladšího školního věku.

Obr. č. 85., 86. Dokumentující fotografie tvorbu práce se sádkou

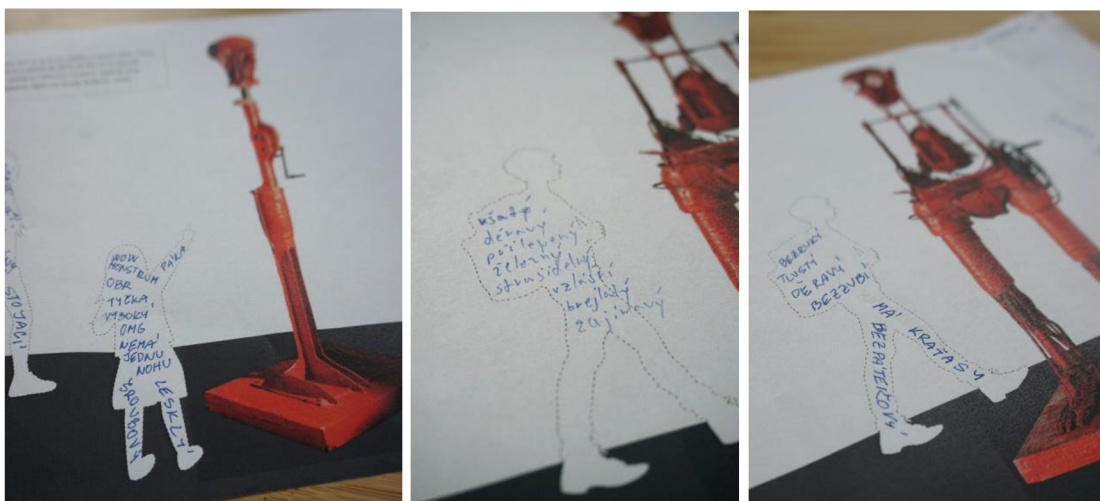

Obr. č. 87., 88. Hotové výrobky

3.1.6 Karel Nepraš

U Karla Nepraše jsem při tvorby aktivity přemýšlela nad tím, jak jeho díla vypadají a jak působí na návštěvníka galerie, který kolem soch prochází. Snažila jsem se tedy vytvořit scénérii, do které se dětský čtenář vžije a popřemýšlí nad svými pocity ze soch Karla Nepraše. K lepšímu vcítění jsem vyobrazila vedle soch návštěvníky v životní velikosti ve správném poměru se sochami. Úkolem je vpisování heslovitých asociací, které čtenáře napadnou při pohledu na sochy s vcítěním do návštěvníka.

I tuto aktivitu jsem použila v rámci výuky a byla mile překvapena, jak je funkční. K zadání se žáci vyjádřili dle svého uvážení vpisováním do siluet heslovitých myšlenek. Nejopakovanějšími slovy se stala hrůza, zděšení, červená, kovový, starý, strach, obr, dvě hlavy, dráty.

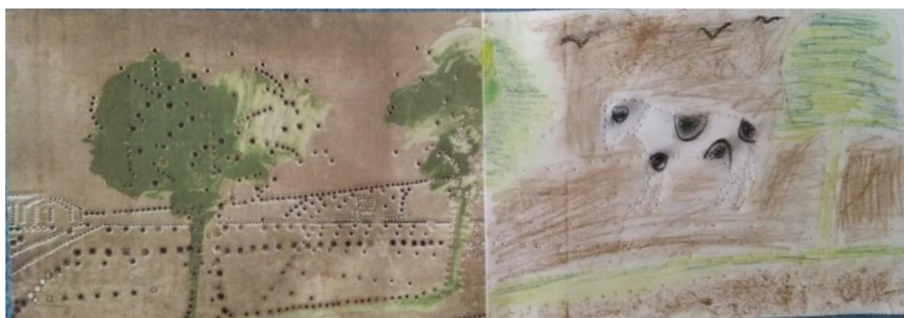

Obr. č. 89. – 91. Výsledky činnosti asociovaného psaní – žáci 7. třídy.

3.1.7 Alena Kučerová

Cílem aktivity je nejprve zhotovení pracovního nástroje na perforaci připevněním jehly, hřebíku na tužku lepicí páskou a s ním následně vytvořit **obrázek pomocí perforovaných bodů do papíru**. Zadáním je pokračování autorky díla *Kravín*, 1980 a vnímat estetické hodnoty autorky výtvarné techniky. Počátečním plánem aktivity, byla tvorba perforovaného obrázku přímo do knihy. Na toto zadání žáci 6. třídy vypracovali své domácí práce a já díky tomu zjistila, že pracovat takovou technikou přímo do knihy není dobrým nápadem. Spousta žáků potvrdila, že první pokus této neobvyklé výtvarné techniky nedopadl dobře a tak pracovali na nový papír s novým pokusem. Evaluace mě tedy donutila přemýšlet a udělat změnu. Aktivita se tedy ve finální verzi tvoří na papír mimo knihu. Čtenář má tak neomezený počet pokusů na techniku, jejíž kroky nelze vzít zpět. Pokud by čtenář chtěl pro lepší představivost mít dílo autorky v návaznosti své práce, dílo je v knize umístěno tak, aby šla stránka snadno nakopírovat.

Doplňující aktivitou pro čtenáře je v knize **spojování bodů** do tvaru postav z díla *Sauna*, 1971. Celá reprodukce uměleckého díla je umístěna také jako pracovní list v kapse na zadní předsádce knihy. Čtenář je u pracovního listu vyzván, aby dílo využil například i v rámci aktivity autora J. Koláře.

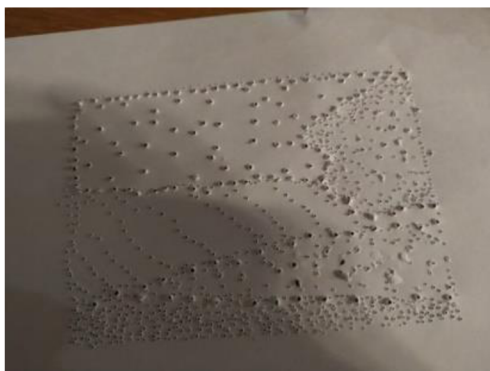

Obr. č. 92., 93. Aktivita na autorku Alenu Kučerovou

Netypická výtvarná technika – perforování,

žáci 6. třídy

210 × 297 mm + kopie původního obrazu autorky

Obr. č. 94. Aktivita na autorku Alenu Kučerovou

Netypická výtvarná technika – perforování,

Pohled z druhé strany na světle,

Jana, 6. třída,

210 × 297 mm

3.1.8 Magdalena Jetelová

Závěrečnou aktivitou knihy Medy Mládkové a vybraných umělců je **sestavení papírové židle, která odkazuje na autorku Magdalenu Jetelovou**. Dílo *Židle*, je jedním symbolem a znakem Musea Kampa a její příběh je úzce spojen s Medou Mládkovou. Čtenář knihy má k vystřížení a následujícímu slepení připravené pracovní listy v kapse na zadní straně knihy. Židle byla vytvořena v dílně *Papertime*, kteří byli tak moc ochotní a pomohli mi s technickým zpracováním nákresu. Finální verze vznikla až na

třetí pokus. Vzhledem k aprobovanosti firmy byly nákresy a následné složení židle velice náročné. Na můj popud a prosbu vznikl snadný postup i pro děti staršího věku. Papír byl zvolen v cihlové barvě 300g od značky *Colorstyle*. Chtěla jsem, aby židle odkazovala na samotnou knihu, a to jsem zajistila zmiňovanou barevností – která se objevuje v obsahu i na obálce knihy. Čtenář si nejprve vystřihne, složí a slepí všechny části a následně složené tvary na sebe naskládá a přilepí oboustrannou lepicí páskou. Postup lepení jsem pro jistotu uvedla v knize v postupu i znovu na pracovním listu. Výsledná je tedy papírová židle odkazující na Kampu i Magdalenu Jetelovou s výškou cca 18 cm.

V rámci výuky žáci tvořili židle ve skupině a poté je vystavovali po prostorech školy. Jedinou odlišností je barva, na zkoušku pro zpětnou vazbu k aktivitě mi postačil klasický bílý karton, který žáci následně dotvořili k obrazu svému pomocí anilinových a temperových barev.

Obr. č. 95. – 100. Tvorba miniaturní židle z papíru a následná instalace po školních prostorách
Skupinová práce žáků 8. třídy

3.2 Souhrn evaluace

Cílem hodnocení a získání zpětné vazby bylo průběžné posouzení kvality důležitých tvůrčích doprovodných aktivit knihy. Vzhledem k tomu, že hodnocení a získání cenné zpětné vazby probíhalo v procesu knihy, jsem získala šanci tvůrčí výzvy měnit a dotvářet dle odezvy od cílové skupiny – dětí staršího školního věku.

Vybranou evaluační metodou se stala přímá tvůrčí aktivita s dětmi ve škole či v rámci distanční výuky v hodinách výtvarné výchovy na druhém stupni Základní školy v Červeném Kostelci. Zpětnou vazbu jsem dostávala ale i od jejich sourozenců, kteří s námi při online hodinách tvořili také, či děti mimo školu. Z evaluace jednoznačně vyplynulo, že aktivity, které jsou důležitou součástí knihy, jsou zvladatelné cílovou skupinou i dětmi, které jsou mimo cílovou skupinu a mají o dané téma zájem.

Tvůrčí úlohy jsem zadávala přesně tak, jak jsou zadávány v knize, abych předešla případnému nepochopení zadání apod. Aktivity byly zpracovávány přirozeně, bez žádných problémů a u tvoření ve školních lavicích panovala kreativní, tvůrčí atmosféra. Seznámení s vybranými díly žáky motivovalo k tvorbě a také je bavilo pracovat s nevšedními materiály a technikami. V rámci zpětné vazby jsem byla mile překvapena. Ocenili, že jim techniky a celkový přístup zadání úkolů dává volnost v tvorbě a častokrát vyplynula ze zadání nějaká poznámka, otázka, která vedla k tvorbě dialogu – diskuzi nad vybranými reprodukcemi děl. Celkově aktivity žáci hodnotili kladně. Bylo zcela patrné, že výtvarné aktivity ve spojení s umělci žáky motivovalo a navíc tvorba podpořila získávání a upevňování nových informací.

Pozorováním jsem se ujistila, že jsou aktivity v souladu se schopnostmi cílové skupiny, dětmi staršího školního věku. Žáci aktivně vytvářeli, pracovali a přijímali nové informace velmi aktivním a přirozeným způsobem.

4. Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo vytvořit interaktivní knihu o Medě Mládkové a umění, jež se objevuje ve sbírkách Musea Kampa. Kniha se soustředí především na práci s dětským čtenářem staršího věku. Je tvořena s různými specifiky, které mají podbízet čtenáře k snazšímu pochopení nejen výtvarného umění ale například i sběratelství umění. Tato kniha může být součástí rodinné knihovny a být pro dětského čtenáře samoobslužná, také ale kniha může být použita v rámci školské praxe, tedy v hodinách výtvarné výchovy na druhém stupni, kde jsem vybrané výtvarné aktivity s dětmi tvořila v rámci průběžné reflexe. Kniha Medy Mládkové a vybraných umělců je pojata jako edukační médium vedoucí děti vnímat umění. Aktivity ještě více podporují pochopení a porozumění výtvarnému umění a zároveň jsou výtvarné činnosti uchopeny netradiční a zábavnou formou.

Teoretická část mé diplomové práce je zaměřena na vlastenecké spojení mecenášky umění Medy Mládkové, Františka Kupky a dalších vybraných umělců 2. poloviny 20. století. Polemizuje a odpovídá na možnou vzniklou otázku, proč jsem do knihy zařadila právě tyto konkrétní představitele. Dále také teoretická část obsahuje rešerše vybraných titulů, které mi také pomohly při tvorbě knihy a staly se mi možnou inspirací.

Tvorba knihy je tak dlouhým procesem, že je zpočátku výsledný tisk v nedohlednu, že se zdá být nekonečný. Když jsem dostala do rukou finální výtisk mé vlastní knihy, zalil mě pocit blaha. Zvládla jsem to, cíl byl zdárně naplněn. Kniha je nyní fyzickým objektem, který představuje komplexní malé výtvarné dílo.

Ráda bych, aby se kniha stala součástí dětských knihoven i kabinetů výtvarných výchov. Chtěla bych, aby se jméno Medy Mládkové dostalo do podvědomí mladé generace. A to nejen ve spojení s unikátní uměleckou sbírkou, ale také jejím životním příběhem a významnými počiny pro kulturu našeho národa. Ocenila bych, kdyby se skrze moji knihu žáci, děti, studenti i rodiče dozvídali o tvorbě československých umělců tímto tvořivým a zábavným způsobem.

5. Seznam zdrojů a pramenů

GILBERTTI, Fausto. *Yayoi Kusama: Covered Everything in Dots and Wasn't Sorry*. London: Phaidon, 2020. ISBN 978-1-83866-080-2.

GUTFREUND, Otto. *Otto Gutfreund: [ze sbírky Jana a Medy Mládkových v Museum Kampa: katalog výstavy]*. Praha: KANT, 2003. ISBN 80-86217-59-0.

CHROBÁK, Ondřej, Rostislav KORYČÁNEK a Martin VANĚK. *Jak se dělá galerie*. 2. rozšířené vydání. Ilustroval David BÖHM. V Brně: Moravská galerie, 2018. ISBN 978-80-7027-326-5.

KAVÁLKOVÁ, Patricie a Helena ŠESTÁKOVÁ. *Galerie moderního (č)umění*. Ilustroval Marie JUKLÍKOVÁ. Hradec Králové: GMU, 2020. ISBN 978-80-87605-41-7.

KOLÁŘ, Jiří a Petr ŠRÁMEK. *Co by sis přál*. Ilustroval David BÖHM. V Praze: Albatros, 2014. Stoletý kalendář. ISBN 978-80-00-03793-6.

KOLÁŘ, Jiří. *Jiří Kolář: Irži Kolarž*. Praha: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2007. ISBN 978-80-254-0374-7.

KOVÁŘ, Petr a Ondřej NAVRÁTIL, NAVRÁTILOVÁ GARGULÁKOVÁ, Magda, ed. *To bych zvládl taky: umění moderny v komiksech*. Ilustrovala Marta KOVÁŘOVÁ. Brno: Masarykova univerzita, 2016. ISBN 978-80-210-8187-1.

Kufřík plný umění, aneb, Netradiční putování Museem Kampa s Medou Mládkovou. Praha: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2009. ISBN 978-80-87344-00-2.

KUPKA, František. *František Kupka: ze sbírky Jana a Medy Mládkových ve Washingtonu: [katalog výstavy, Praha] 15. 5. – 25. 8. 1996*. Přeložil Richard DRURY, přeložila Jitka JÍLKOVÁ. V Praze: České muzeum výtvarných umění, 1996. ISBN 80-7056-049-5

LIŠKA, Pavel a Robin R. MUDRY. *Meda: ambasadorka umění*. Praha: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2019. ISBN 978-80-87344-51-4.

MALÝ, Radek. *Dlouhá noc muzejní myši, aneb, V muzeu nemají živá zvířata co dělat!*. Ilustroval Filip POŠIVAČ. Praha: Národní muzeum, 2020. ISBN 978-80-7036-631-8.

MATYSOVÁ, Michaela a Lucie ŠTŮLOVÁ VOBOŘILOVÁ. *Ahoj, socho: městem s otevřenýma očima*. Ilustroval Štěpánka BLÁHOVCOVÁ. Praha: Galerie hlavního města Prahy, 2018. ISBN 978-80-7010-143-8.

MLÁDKOVÁ, Meda a Ondřej KUNDRA. *Meda Mládková - můj úžasný život*. Vydání 2. Praha: Academia, 2019. ISBN 978-80-87344-50-7.

MLÁDKOVÁ, Meda. *Sbírký Musea Kampa: The Museum Kampa collection*. Praha: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2009. ISBN 978-80-254-3773-5.

MUSILOVÁ, Helena, ed. *Příliš mnoho zubů: české a slovenské umění šedesátých let ze sbírek Galerie Zlatá husa a Musea Kampa = Too many teeth : Czech and Slovak art of the sixties from the collections of the Zlatá Husa Gallery and Museum Kampa*. Přeložila Jana BAUEROVÁ, přeložila Rosana MURCOTT. [Praha]: Jakub Sluka - Retro Gallery, 2017. ISBN 978-80-905877-8-6.

Participace dětí a mládeže na kultuře a umění prostřednictvím zážitku: sborník příspěvků z konference: 29. – 30. 9. 2015 GASK, Kutná Hora. Praha: NIPOS, 2015. ISBN 978-80-7068-299-9.

PITROVÁ, Pavlína. *Hurá do galerie: průvodce světem výtvarného umění pro děti*. Ilustrovala Kateřina PERGLOVÁ. V Praze: Fragment, 2019. ISBN 978-80-253-4333-3.

RENNER, Jana. *První, statečné, jedinečné: Češky, které zvolily tu méně pohodlnou cestu*. Ilustrovala Silvie VONDŘEJCOVÁ. Praha: XYZ, 2019. ISBN 978-80-7597-551-5.

SAMARA, Timothy. *Grafický design: základní pravidla a způsoby jejich porušování*. Druhé vydání aktualizované a rozšířené. Přeložil Patricie RŮŽIČKOVÁ. V Praze: Slovart, 2016. ISBN 978-80-7529-046-5.

SCHOLLEOVÁ, Martina. *Hysterie umění*. V Praze: Labyrint, 2019. Labyrint fresh eye. ISBN 978-80-87260-68-5.

SLAVÍČEK, Lubomír, Polana BREGANTOVÁ, Anděla HOROVÁ a Marie PLATOVSKÁ, ed. *Slovník historiků umění, výtvarných kritiků, teoretiků a publicistů v českých zemích a jejich spolupracovníků z příbuzných oborů (asi 1800-2008)*. Praha: Academia, 2016. ISBN 978-80-200-2094-9.

STREET, Ben a Jay Daniel WRIGHT. *How to be an art rebel*. United Kingdom: Thames and Hudson, 2021. ISBN 978-500-65164-3.

SÝKORA, Zdeněk. *Zdeněk Sýkora, Karel Malich: linie a dráty - Dialog = lines and wires - a Dialogue*. Praha: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2009. ISBN 978-80-87344-03-3.

ŠIMOTOVÁ, Adriena, BRUNCLÍK, Pavel, ed. *Adriena Šimotová*. 2., rozš. vyd. Olomouc: Muzeum umění, 2006. ISBN 80-85227-87-8.

WAGNER, Ethan a Thea Westreich WAGNER. *Sbirání umění: vášně, investice a mnohem víc*. Přeložil Lukáš NOVÁK. Zlín: Kniha Zlín, 2013. ISBN 978-80-7473-279-9.

Jak se dělá galerie: Moravská galerie v Brně [online]. Brno, 2021 [cit. 2021-5-23]. Dostupné z: <http://www.moravska-galerie.cz/moravskagalerie/vzdelavani/cens/jak-se-dela-galerie.aspx>

Martina Scholleová: KOSMAS [online]. 2021 [cit. 2021-5-23]. Dostupné z: <https://www.kosmas.cz/autor/72956/martina-scholleova/>

Museum Kampa [online]. [cit. 2021-5-22]. Dostupné z: <https://www.museumkampa.cz/>

6. Zdroje obrazové dokumentace

Obr. č. 1. Meda Mládková s obrazem Františka Kupky, zdroj: LIŠKA, Pavel a Robin R. MUDRY. *Meda: ambasadorka umění*. Praha: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2019. ISBN 978-80-87344-51-4, str. 26.

Obr. č. 2. Meda Mládková se svým psem obklopena uměleckými díly od Františka Kupky, Karla Nepraše, Jiřího Koláře, duben 1972, zdroj: LIŠKA, Pavel a Robin R. MUDRY. *Meda: ambasadorka umění*. Praha: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2019. ISBN 978-80-87344-51-4, str. 74.

Obr. č. 3. Obálka katalogu k výstavě Expressiv, zdroj: MLÁDKOVÁ, Meda. *Sbírký Musea Kampa: The Museum Kampa collection*. Praha: Museum Kampa - Nadace Jana a Medy Mládkových, 2009. ISBN 978-80-254-3773-5, str. 82.

Obr. č. 4. – 7. Hysterie umění, SCHOLLEOVÁ, Martina. Hysterie umění. V Praze: Labyrint, 2019. Labyrint fresh eye. ISBN 978-80-87260-68-5.

Obr. č. 8. – 12. Hurá do galerie, PITROVÁ, Pavlína. Hurá do galerie: průvodce světem výtvarného umění pro děti. Ilustrovala Kateřina PERGLOVÁ. V Praze: Fragment, 2019. ISBN 978-80-253-4333-3.

Obr. č. 13., 14. To bych zvládl taky, KOVÁŘ, Petr a Ondřej NAVRÁTIL, NAVRÁTILOVÁ GARGULÁKOVÁ, Magda, ed. To bych zvládl taky: umění moderny v komiksech. Ilustrovala Marta KOVÁŘOVÁ. Brno: Masarykova univerzita, 2016. ISBN 978-80-210-8187-1.

Obr. č. 15. – 17. How to be an art rebel, STREET, Ben a Jay Daniel WRIGHT. How to be an art rebel. United Kingdom: Thames and Hudson, 2021. ISBN 978-500-65164-3.

Obr. č. 18. – 21. Ahoj Socho, MATYSOVÁ, Michaela a Lucie ŠTŮLOVÁ VOBOŘILOVÁ. Ahoj, socho: městem s otevřenýma očima. Ilustroval Štěpánka BLÁHOVCOVÁ. Praha: Galerie hlavního města Prahy, 2018. ISBN 978-80-7010-143-8.

Obr. č. 22., 23. Jak se dělá galerie, CHROBÁK, Ondřej, Rostislav KORYČÁNEK a Martin VANĚK. Jak se dělá galerie. 2. rozšířené vydání. Ilustroval David BÖHM. V Brně: Moravská galerie, 2018. ISBN 978-80-7027-326-5.

Obr. č. 24. – 26. Galerie moderního (č)umění, KAVÁLKOVÁ, Patricie a Helena ŠESTÁKOVÁ. Galerie moderního (č)umění. Ilustroval Marie JUKLÍKOVÁ. Hradec Králové: GMU, 2020. ISBN 978-80-87605-41-7.

Obr. č. 27. – 29. Dlouhá noc muzejní myši, MALÝ, Radek. *Dlouhá noc muzejní myši, aneb, V muzeu nemají živá zvířata co dělat!*. Ilustroval Filip POŠIVAČ. Praha: Národní muzeum, 2020. ISBN 978-80-7036-631-8.

Obr. č. 30. – 33. Yayoi Kusama, GILBERTTI, Fausto. *Yayoi Kusama: Covered Everything in Dots and Wasn't Sorry*. London: Phaidon, 2020. ISBN 978-1-83866-080-2.

Obr. č. 34., 35. Ukázky z knihy Yayoi Kusama: From Here to Infinity!, zdroj: Ellen Weinstein's gorgeous illustrations for new children's book Yayoi Kusama: From Here to Infinity [online]. Creative boom, 2017 [cit. 2021-6-1]. Dostupné z: <https://www.creativeboom.com/inspiration/ellen-weinsteins-gorgeous-illustrations-for-new-childrens-book-yayoi-kusama-from-here-to-infinity/>

Obr. č. 36. – 39. Ukázky z procesu tvorby knihy, autorka.

Obr. č. 40. – 45. Ukázky z tvorby a finální podoby knihy, autorka.

Obr. č. 46. – 48. Podoba vytištěné makety, autorka.

Obr. č. 49. – 53. Finální podoba knihy po výtisku, autorka.

Obr. č. 54. – 56. Fotografie dokumentující čtení knihy dívkou ve věku cílové skupiny. Fotografie byly použity na prezentující plakát. Foto: Pavla Kurková

Obr. č. 57. – 59. Fotografie dokumentující aktivní tvorbu z knihy. Fotografie byly použity na prezentující plakát. Foto: Pavla Kurková

Obr. č. 60. – 62. Fotografie dokumentující podobu finální knihy. Fotografie byly použity na prezentující plakát. Foto: Pavla Kurková

Obr. č. 63. – 65. Fotografie dokumentující tvorbu reflexe autorky, autorka.

Obr. č. 66. – 71. Srovnávající fotografie pohledu do kaleidoskopu a výtvarné práce žáků ZŠ.

Obr. č. 72. – 75. Výtvarné práce žáků ZŠ – koláž, roláž, proláž, autorka.

Obr. č. 76. – 81. Výtvarné práce žáků ZŠ – počítačová malba, kresba, objektová tvorba, autorka.

Obr. č. 82. – 84. Výtvarné práce žáků ZŠ – koláž na tvorbu Adrieny Šimotové, autorka.

Obr. č. 85. – 88. Sádrování rukou s dětmi z příměstského tábora, autorka.

Obr. č. 89. – 91. Výsledky činnosti asociovaného psaní – žáci 7. třídy, autorka.

Obr. č. 92. – 94. Výtvarné práce žáků ZŠ – perforování, autorka.

Obr. č. 95. – 100. Tvorba miniaturní židle z papíru a následná instalace po školních prostorách, autorka.

7. Anotace

Jméno a příjmení:	Michaela Syrovátková
Katedra:	Katedra výtvarné výchovy
Vedoucí práce:	doc. Mgr. Petra Šobánková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2021

Název práce:	Meda Mládková a vybraní umělci: Návrh a realizace autorské knihy
Název práce v anglickém jazyce:	Meda Mládková and selected artists: Design and realization of an author's book
Anotace práce:	<p>Diplomová práce obsahuje dvě části – praktickou a teoretickou. Praktickou část tvoří kniha <i>Meda Mládková a vybraní umělci</i>. Teoretická část je věnována mecenášce umění Medě Mládkové a jejímu spojení s Františkem Kupkou a vybranými umělci 2. poloviny 20. století z Československa. Dále je část věnována rešeršim vybraných titulů věnující se zprostředkování umění dětskému čtenáři. Dále obsahuje popis tvorby knihy a průběžnou evaluaci cílové skupiny, které je kniha cílena.</p>
Klíčová slova:	Meda Mládková, Československé umění, František Kupka, umění, kniha, kultura

<p>Anotace práce v anglickém jazyce:</p>	<p>The diploma thesis contains two parts – practical and theoretical. The practical part consists of a book <i>Meda Mládková and selected artists</i>. The theoretical part is devoted to art patron Meda Mládková and her connection with František Kupka and selected artists of the second half. 20th century from Czechoslovakia. Furthermore, the part is devoted to searches of selected titles dedicatory to the mediation of art to children. It also contains a description of the creation of the book and an ongoing evaluation of the target group for which the book is targeted.</p>
<p>Klíčová slova v anglickém jazyce:</p>	<p>Meda Mládková, Czechoslovak art, František Kupka, art, book, culture</p>
<p>Přílohy vázané k práci:</p>	<p>CD</p>
<p>Rozsah práce:</p>	<p>73</p>
<p>Jazyk práce:</p>	<p>Český</p>